

VILNIAUS PATAISOS NAMAI

Biudžetinė įstaiga, Rasų g. 8, LT-11560 Vilnius, tel. (8 5) 271 8665, faks. (8 5) 268 5260,
el.p. ars@vilniauspnm.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188721271

Kalėjų departamento
prie Lietuvos Respublikos
teisingumo ministerijos
Biudžeto planavimo skyriui

VILNIAUS PATAISOS NAMŲ 2014 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2015-02-02 Nr. 9-706 (01)
Vilnius

I. ĮSTAIGOS MATERIALINĖ BAZĖ

Vilniaus pataisos namai (toliau – pataisos namai) yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų, skirtų Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos. Įstaiga valdo, naudoja ir disponuoja jai patikėjimo teise perduotu, įsigytu iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto skirtų asignavimų ir kitų šaltinių nematerialiuoju, ilgalaikiu ir trumpalaikiu turtu įstatymų nustatyta tvarka.

Vilniaus pataisos namai savo veiklą grindžia teisėtumo, pagarbos žmogaus teisėms, įstatymo viršenybės, objektyvumo, visuomenės moralės, humanizmo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, tarnybinio bendradarbiavimo ir kitais demokratinio administravimo principais. Įstaigos darbas vykdomas atsižvelgiant į žmogaus teisių ir laisvių apsaugą, visuomenės saugumo užtikrinimą, nusikalstamų veikų ir kitų teisės aktų pažeidimų prevenciją, jų atskleidimą, tyrimą.

2014 metais valdymo, veiklos ir finansų kontrolės sistema, apėmė visas priemones, kurias taikė įstaigos vadovybė, kad užtikrintų veiksmingą vadovavimą įstaigai. Vidaus kontrolės sistema užtikrino valdymo efektyvumą, darbo taisyklių laikymąsi, veiklos atitikimą įstaigos strategijai.

2014 metais įstaiga vykdė veiklą ir siekė Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos strateginiame plane ir įstaigos 2014 metų veiklos plane iškeltų strateginių tikslų ir programų tikslų bei uždavinių įgyvendinimo.

2014 m. iš valstybės biudžeto lėšų buvo finansuojama Vilniaus pataisos namų vykdoma programa „Bausmių sistema“ (kodas 03.001), kurios tikslas kurti modernią bausmių vykdymo sistemą. Šia programa siekiama vykdyti veiksmingą nuteistųjų socializaciją ir rehabilitaciją bei užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą, modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus. Minėtos programos lėšos skiriamos užtikrinti ir gerinti nuteistųjų materialinį aprūpinimą, jų apsaugą ir priežiūrą, užkardyti galimas nusikalstamas veikas, vykdyti nuteistųjų socialinę rehabilitaciją, organizuoti sveikatos priežiūrą, ŽIV ir kitų užkrečiamų ligų prevenciją, išlaikyti

personala, bei vykdyti laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategiją. Programos uždaviniai: vykdyti veiksmingą nuteistųjų socializaciją ir reabilitaciją bei užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą bei modernizuoti infrastruktūrą ir veiklos metodus. Iš valstybės biudžeto asignavimų finansuojamai programai „Bausmių sistema“, įstaigai skirta 15 mln. 608 tūkst. Lt. 2014 metų II ketvirtyje papildomai skirta asignavimų aprangos ir patalynės įsigijimui 200 tūkst. Lt., ilgalaikio turto remontui 20 tūkst. Lt. 2014 metų III ketvirtyje dar papildomai buvo skirta 40 tūkst. Lt. asignavimų. Strateginio tikslo - Pasiiekti, kad bausmių sistema būtų taupi ir veiksminga, uždaviniai ataskaitiniu laikotarpiu buvo sėkmingai įgyvendinami. Lėšų panaudojimas pagal programos priemones:

✓ Teikiant nuteistiesiems socialinę ir psichologinę pagalbą pradiniai planiniai asignavimai metams – 1 mln. 228 tūkst. Lt., ataskaitinio laikotarpio kasinės išlaidos – 1 mln. 227,962 tūkst. Lt.

✓ Vykdyt saugų ir veiksmingą laisvės atėmimo vietų valdymą pradiniai planiniai asignavimai metams – 11 mln. 564 tūkst. Lt., ataskaitinio laikotarpio kasinės išlaidos – 11 mln. 684,8 tūkst. Lt.

✓ Vykdyt laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų išlaikymą, priežiūrą ir materialinį aprūpinimą pradiniai planiniai asignavimai metams – 2 mln. 114 tūkst. Lt., ataskaitinio laikotarpio kasinės išlaidos – 2 mln. 927,2 tūkst. Lt.

✓ Teikiant teisės aktų nustatytas mokamas paslaugas nuteistiesiems, asignavimai 2014 metams sudarė 8 tūkst. Lt., ataskaitinio laikotarpio kasinės išlaidos – 17 tūkst. Lt.

1 lentelė. Asignavimai 2013 m. pagal atskirus sąmatos straipsnius

	Išlaidų rūšis	2013 m. išlaidų sąmata tūkst. Lt	2014 m. išlaidų sąmata tūkst. Lt
1	2	3	4
1	darbo užmokestis	9218,3	9362,0
2	socialinio draudimo įmokos	2517,5	2610,0
3	nuteistųjų mityba	909,0	1090,0
4	medikamentai	89,9	98,0
5	komunalinės paslaugos	1336,6	1429,0
6	transporto išlaikymas	66,9	59,0
7	kitos prekės	170,0	198,5
8	ryšio paslaugos	30,9	29,0
9	darbdavių socialinė parama	162,0	273,0
10	ilgalaikio materialiojo turto remontas	71,2	144,9
11	komandiruotės	1,7	2,8
12	kvalifikacijos kėlimas	1,3	0

Įstaigoje veikia apskaitos ir finansų kontrolės sistemos, kuriomis užtikrinama įstaigos ūkinės veiklos teisėtumas ir patikimas finansų valdymas. Kontrolės priemonės taikomos kiekvienai veiklai, susijusiai su išteklių valdymu. Kontrolė garantuoja tinkamą įstaigos turto saugojimą, užkerta kelią galimybėms neteisėtai įsigyti ar panaudoti įstaigos turtą. Funkcionuoja vidaus kontrolė prekių ir paslaugų pirkime, patvirtintos viešųjų supaprastintų pirkimų taisyklės. Kontroliuojami prekių ir paslaugų užsakymai, jų poreikis, pagrįstumas.

2014 metų darbuotojų darbo užmokesčiui skirtos lėšos buvo naudojamos taupiai ir skaidriai. Tarnybinių atlyginimų priemokos ir priedai buvo nustatomi Ūkinės ir finansinės veiklos tarybos posėdžiuose. Pažymėtina, kad 2014 metais pareigūnams buvo išmokėta 71 tūkst. Lt už viršvalandžius, darbą naktimis, poilsio ar švenčių dienomis. Taip pat 2014 metais išmokėta 30

pareigūnų 23 229 Lt teismo priteista suma dėl 2003-2013 metų laikotarpiu neišduotos tarnybinės uniformos ar jos dalių.

2lentelė. Darbo užmokesčio kasinės išlaidos 2013 m. (tūkst. Lt)

Pareigybės	Pareigybių skaičius, vnt.	Pareiginėms algoms	Priedams už tarnybos stažą	Kitiems priedams	Priemokoms	Už darbą poilsio ir švenčių dienomis, naktinį bei viršvalandinį darbą ir budėjimą	Kitoms išmokoms	Iš viso
Valstybės tarnautojai	268	4213,5	490,6	1157,3	116,1	910,4	1156,5	8044,4
Iš jų statutiniai	264	4180,9	484,5	1152,4	115,3	910,0	1145,4	7988,5
		Tarnybiniam atlyginimui	Priedams					
Darbuotojai pagal darbo sutartį	48	903,4	173,3			37,2	123,3	1237,2
		Pareiginėms algoms						
Nuteistieji	54	280,4						280,4
IŠ VISO								9562,0

2014 metais įstaigai skirti finansiniai ir kiti materialiniai ištekliai paskirstyti ir panaudoti taip, kad pakako įstaigos veiklai finansuoti. Siekiant racionaliai ir taupiai naudoti įstaigai skirtus finansinius išteklius buvo parengtas ir patvirtintas lėšų taupymo planas (2014-03-31 Nr. 3-66). Per 2014 m. vykdant lėšų taupymo planą, buvo sugriežtinta šilumos reguliatorių kontrolė, karštas vanduo tiekiamas tik pagal nustatytą grafiką, reguliariai tikrinami santechniniai įrenginiai ir mazgai, kontroliuojamas vandens nuotekų kiekis, nuteistųjų naudojimas vandens tiekimo paslaugomis, elektros prietaisų ir įrenginių naudojimo efektyvumas. Poilsio ir švenčių dienomis administraciniame pastate šaltuoju periodu šiluma buvo sumažinama iki minimumo. Taupymo plano vykdymas davė puikius rezultatus ir matosi pastovus išlaidų panaudojimo mažėjimas.

Maksimaliai išnaudotos visos galimybės, leidžiančios skirtus įstaigai asignavimus panaudoti būtiniausiems poreikiams. Kreditorinis įsiskolinimas metų pabaigai minimalus (neatsiskaityta už suteiktas komunalines paslaugas ir kitas būtinas paslaugas gruodžio mėn.). Mokėtinos sumos nepradelstos (už suteiktas paslaugas pagal pasirašytas sutartis su paslaugas teikiančiomis įstaigomis yra apmokama iki sekančio mėnesio 15 d.).

2014 m. kovo 14 d. parengtas planuojamų vykdyti 2014 metais viešųjų pirkimų planas. Per ataskaitinį laikotarpį buvo atlikta 81 mažos vertės pirkimas. Iš jų: prekių pirkimai – 59 (120.162 Lt), paslaugų – 13 (16.243 Lt), darbų – 9 (87.629 Lt).

2014 m. buvo įsigyta pareigūnų tarnybinės uniformos ir avalynės už 231 tūkst. 573 litus. Įsigyta megztinių, golfų, šalikų, kepurėlių, demisezoninių striukių, moteriškų žieminių batų, moteriškų batelių, kostiuminių kelnių, sijonų, švarkų.

Nuteistųjų raštiški prašymai dėl dokumentų ir jų kopijų parengimo vykdomi teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais. Pajamos už parengtų dokumentų kopijas – 1329,90 Lt (2012 m. - 965,70 Lt., 2013 m. - 2223,50 Lt).

Už sunaudotą elektros energiją iš nuteistųjų surinkta 18602,30 Lt pajamų. (2013 m. - 22497,68 Lt; 2012 m. – 21728,92 Lt.).

2014 m. už teiktų transporto paslaugų asmenims, kuriems suteikta teisė išvykti už įstaigos teritorijos ribų į artimųjų laidotuves, iš nuteistųjų surinkta 115,12 Lt pajamų (2013 m. – 301,93 Lt).

II. ĮSTAIGOS VEIKLOS PLANŲ VYKDYMAS, VEIKLOS PROBLEAMOS

Įstaigos planavimo sistemą 2014 metais sudarė:

- ✓ įstaigos 2014 metų veiklos planas;
- ✓ administracinių padalinių ketvirčių veiklos planai;
- ✓ kitų įstaigos specialiųjų veiklų planavimas (pvz., kovos su korupcija priemonių planas).

Už planuose numatytų priemonių vykdymą atsako padalinių vadovai.

Vykdamas Vilniaus pataisos namų 2014 metų veiklos planą, patvirtintą Kalėjimų departamentui prie LR TM direktoriaus 2014 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. PL-1 „Dėl Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių įstaigų, 2014 metų veiklos planų patvirtinimo“, skyriuose ir tarnybose organizacinis darbas vyko sklandžiai. Siekiant numatytų tikslų ir uždavinių, administracinių padalinių veiklos rezultatai analizuojami ketvirčiais, esant būtinybei ir mėnesiais, pagal nustatytus vertinimo kriterijus, aptariamos priežastys ir sąlygos įtakojančios įstaigos veiklą. Susirinkimų metu ieškoma optimaliausių problemų sprendimo būdų, užtikrinančių saugų ir veiksmingą įstaigos valdymą. Pataisos namų administraciniai padaliniai darbą organizuoja vadovaudamiesi pataisos namų direktoriaus patvirtintais administracinių padalinių nuostatais. Administracinių padalinių vadovai yra asmeniškai atsakingi už vadovaujamo padalinio darbo organizavimą, jam pavestų funkcijų, pataisos namų vadovybės rezoliucijų ir žodinių pavedimų vykdymą.

2014 m. sausio 31 d. Kalėjimų departamentui prie LR TM buvo pateikta Vilniaus pataisos namų 2013 metų veiklos ataskaita (2014-01-31 Nr.9-939(01)).

Vilniaus pataisos namų (toliau – įstaiga) komisija sudaryta 2014 metų valstybės biudžeto programos „03001 Bausmių sistema“ (toliau – programa) koordinavimui, vykdymui, vykdymo kontrolei ir programos ataskaitų parengimui parengė ir Kalėjimų departamentui prie LR TM Biudžeto planavimo skyriui pateikė 3 įstaigos 2014 m. programos „Bausmių sistema“ įgyvendinimo ataskaitas.

2014 m. kovo 1 d. įsigaliojo 2013 m. gruodžio 23 d. priimto Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo 2, 5, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo nuostatos, kuriose leidžiama Kalėjimų departamentui prie LR TM ir jam pavaldžių įstaigų padaliniams vykdyti kriminalinę žvalgybą įkalinimo įstaigose. Įgyvendinant kriminalinės žvalgybos įstatymo nuostatas, Vilniaus pataisos namuose 2014 m. kovo 24 d. Vilniaus pataisos namų direktoriaus įsakymu Nr. 3-56 „Dėl Vilniaus pataisos namų struktūros patvirtinimo“ buvo patvirtinta nauja Vilniaus pataisos namų struktūra, kurioje Vidaus tyrimų skyriaus pavadinimas pakeistas į Kriminalinės žvalgybos skyrių (suderinta su KD prie LR TM 2014 m. kovo 17 d. raštu Nr. 1S-995). Struktūriniai pakeitimai įsigaliojo 2014 m. gegužės 2 d.

2014 m. kovo 20 d. Juridinių asmenų registre įregistruoti nauji Vilniaus pataisos namų nuostatai.

Išanalizavus įstaigos administracinių padalinių veiklą bei šių padalinių atliekamas funkcijas, darbo krūvį bei atsižvelgiant į teisės aktų kaitą, 2014 metais buvo vykdomi šie su įstaigos veiklos optimizavimu susiję pakeitimai:

2014 m. vasario mėn. atsilaisvino Vilniaus pataisos namų Buhalterinės apskaitos skyriaus viršininko pareigybė, todėl siekiant optimizuoti skyriaus valdymą, tinkamai paskirstyti padalinio funkcijas 2014 m. kovo 5 d. direktoriaus įsakymu buvo patvirtinti nauji Buhalterinės apskaitos skyriaus viršininko ir viršininko pavaduotojo pareigybių aprašymai. 2014 m. spalio 1 d. buvo panaikinta Buhalterinės apskaitos skyriaus viršininko pavaduotojo (statutinio valstybės tarnautojo) pareigybė (KD prie LR TM direktoriaus 2014 m. rugsėjo 25 d. įsakymas Nr. V-381 „Dėl Vilniaus pataisos namų pareigūnų pareigybių sąrašo pakeitimo“) ir įvesta Buhalterinės apskaitos skyriaus vyriausiojo specialisto (karjeros valstybės tarnautojo) pareigybė (Vilniaus pataisos namų direktoriaus 2014 m. spalio 1 d. įsakymas Nr. 3-152 „Dėl Vilniaus pataisos namų karjeros valstybės tarnautojų pareigybių sąrašo pakeitimo“). Atsižvelgiant į šiuos pakeitimus, 2014 m. spalio 1 d.

Vilniaus pataisos namų direktoriaus įsakymu Nr. 3-153, buvo patvirtinta nauji Buhalterinės apskaitos skyriaus nuostatai bei Buhalterinės apskaitos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymas.

2014 m. balandžio 28 d. Vilniaus pataisos namų direktoriaus įsakymu Nr. 3-80 „Dėl Vilniaus pataisos namų Kriminalinės žvalgybos skyriaus nuostatų ir pareigybių aprašymų patvirtinimo“, buvo patvirtinti skyriaus nuostatai ir pareigybių aprašymai. Skyriuje patvirtintos šios pareigybės :

- viršininko,
- vyriausiojo specialisto,
- vyriausiojo specialisto,
- vyriausiojo specialisto,
- vyresniojo inspektoriaus,
- vyresniojo inspektoriaus,
- vyresniojo inspektoriaus,
- inspektoriaus (laiškų tikrinimo ir pristatymo).

Atsižvelgiant į Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymą Nr. V-351 „Dėl Vilniaus pataisos namų pareigybių sąrašo pakeitimo“, kuriuo buvo įvesti 2 nauji etatai – Psichologinės tarnybos viršininko (statutinis valstybės tarnautojas) ir Psichologinės tarnybos specialisto (statutinis valstybės tarnautojas), Socialinės reabilitacijos skyriuje buvo panaikintos vyresniojo psichologo ir psichologo pareigybės (darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį) ir Psichologinės tarnybos psichologo pareigybė (darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį). Panaikinus Socialinės reabilitacijos skyriuje 2 etatus ir 1 etatą Psichologinėje tarnyboje, papildomai buvo įvesti du etatai Psichologinėje tarnyboje darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį ((vyresniojo psichologo ir specialisto), Vilniaus pataisos namų direktoriaus 2014 m. rugsėjo 4 d. įsakymas Nr. 3-137 „Dėl Vilniaus pataisos namų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, pareigybių sąrašo pakeitimo“). Tokiu būdu darbuotojai dirbė ir teikė pagalbą nuteistiesiems, esantiems rizikos grupėje dėl psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, buvo perkelti iš Socialinės reabilitacijos skyriaus į Psichologinės tarnybos pavaldumą. Taip pat buvo panaikinta Psichologinės tarnybos vedėjo pareigybė (2014 m. rugsėjo 4 d. įsakymas Nr. 3-136 „Dėl Vilniaus pataisos namų karjeros valstybės tarnautojų pareigybių sąrašo pakeitimo“). 2014 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. 3-140 „Dėl Vilniaus pataisos namų Socialinės reabilitacijos skyriaus ir psichologinės tarnybos nuostatų ir pareigybių aprašymų patvirtinimo“, buvo patvirtinti nauji Socialinės reabilitacijos skyriaus ir Psichologinės tarnybos nuostatai bei pareigybių aprašymai.

Socialinės reabilitacijos skyriuje buvo patvirtinti šie pareigybių aprašymai :

- Viršininko (statutinio valstybės tarnautojo),
- viršininko pavaduotojo (statutinio valstybės tarnautojo);
- būrio viršininko (statutinio valstybės tarnautojo),
- vyresniojo specialisto (statutinio valstybės tarnautojo),
- vyresniojo specialisto (statutinio valstybės tarnautojo),
- inspektoriaus (darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį).

Psichologinėje tarnyboje buvo patvirtinti šie pareigybių aprašymai :

- viršininko (statutinio valstybės tarnautojo),
- specialisto (statutinio valstybės tarnautojo),
- vyresniojo specialisto ((psichologo) darbuotojo dirbančio pagal darbo sutartį),
- vyresniojo psichologo (darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį),
- specialisto (darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį).

Vykdam Socialinės reabilitacijos skyriaus funkcijų įgyvendinimą, 2014 m. spalio 1 d. įsigaliojus Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2014 m. rugsėjo 25 d. įsakymui Nr. V-381 „Dėl Vilniaus pataisos namų pareigūnų pareigybių sąrašo pakeitimo“, Socialinės reabilitacijos skyriuje buvo įvesta papildomai 1 būrio viršininko

pareigybė. 2014 m. spalio 29 d. buvo patobulinta ir naujai patvirtintas Socialinės reabilitacijos skyriaus vyresniojo specialisto pareigybės aprašymas.

Išanalizavus Apsaugos ir priežiūros skyriaus pareigūnų atliekamas funkcijas, darbo krūvį buvo kreiptasi į Kalėjimų departamentą (2014-09-01 Nr. 9-5744(01)) su prašymu panaikinti 2 Apsaugos ir priežiūros skyriaus Kontrolės ir praleidimo punkto viršininko pareigybes bei įvesti 1 papildomą direktoriaus budinčiojo padėjėjo pareigybę. KD prie LR TM direktoriaus 2014 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. V-381 „Dėl Vilniaus pataisos namų pareigūnų pareigybių sąrašo pakeitimo“, buvo panaikinta bei įvesta prašomos pareigybės. Pakeitimai įsigaliojo spalio 1 d.

Atsilaisvinus Vilniaus pataisos namų Personalo skyriaus viršininko pareigybei, Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-351 „Dėl Vilniaus pataisos namų pareigybių sąrašo pakeitimo“, buvo panaikinta Personalo skyriaus viršininko pareigybė (statutinio valstybės tarnautojo). Atsižvelgiant į tai, 2014 m. rugsėjo 15 d. buvo įvesta Personalo skyriaus vedėjo (karjeros valstybės tarnautojo) pareigybė (2014 m. rugsėjo 4 d. Vilniaus pataisos namų direktoriaus įsakymas Nr. 3-136 „Dėl Vilniaus pataisos namų karjeros valstybės tarnautojų pareigybių sąrašo pakeitimo“) bei patvirtinti Personalo skyriaus nuostatai ir pareigybių aprašymai (2014 m. rugsėjo 15 d. Vilniaus pataisos namų direktoriaus įsakymas Nr. 3-145 „Dėl Vilniaus pataisos namų Personalo skyriaus nuostatų ir pareigybių aprašymų patvirtinimo“).

Personalo skyriuje buvo patvirtinti šie pareigybių aprašymai :

- vedėjo (karjeros valstybės tarnautojo),
- vyriausiojo specialisto (statutinio valstybės tarnautojo),
- vyresniojo specialisto (statutinio valstybės tarnautojo),
- inspektoriaus (darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį),
- juriskonsulto (darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį).

Vykdamas Ūkio skyriaus funkcijų įgyvendinimą, 2014 m. lapkričio 4 d. buvo įvesta vyresniojo specialisto (karjeros valstybės tarnautojas) pareigybė (2014 m. lapkričio 4 d. Vilniaus pataisos namų direktoriaus įsakymas Nr. 3-175 „Dėl Vilniaus pataisos namų karjeros valstybės tarnautojų pareigybių sąrašo pakeitimo“) bei patvirtintas pareigybės aprašymas. Taip pat siekiant optimizuoti skyriaus valdymą buvo panaikinta sandėlininko (0,5 etato), o įvesta komendanto (0,5 etato) pareigybė bei panaikinta 1 virėjo pareigybė.

Siekiant užtikrinti tinkamą įstaigos veiklos teisinį reglamentavimą, 2014 metais parengti 219 įsakymų įstaigos veiklos klausimais, 178 personalo klausimais. Įstaigoje dirba pakankamai aukštos kvalifikacijos darbuotojai, kuriems sudarytos geros darbo sąlygos, pareigūnams vykdomi fizinio pasirengimo, šaudymo ir tarnybiniai mokymai. Bendro naudojimo informacijai patalpinti, pasikeisti, įstaigoje naudojamas bendras kompiuterių tinklas, tokiu būdu yra operatyviai keičiamasi informacija.

2014 metais Kovos su korupcija programos Vilniaus pataisos namų priemonių įgyvendinimo planas 2014 metais buvo sėkmingai vykdomas, visos suplanuotos priemonės buvo įvykdytos. Vilniaus pataisos namų direktoriaus 2014 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. 3-190 „Dėl komisijos sudarymo korupcijos prevencijos klausimams spręsti“ buvo sudaryta nuolat veikianti Komisija korupcijos prevencijos klausimams spręsti, atsakinga už Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų bei valstybės įmonių Kovos su korupcija programos, patvirtintos Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. V-26, įgyvendinimo koordinavimą ir kontrolę. 2014 m. liepos mėnesį Vilniaus pataisos namų direktoriaus sudaryta komisija korupcijos prevencijos klausimams spręsti Kalėjimų departamentui prie LR TM pateikė pažymą apie Kovos su korupcija programos 2014 m. I-ojo pusmečio priemonių įgyvendinimą o 2015 m. sausį – II-ojo .

Nemažėjantis nusikalstamumo lygis ir griežtos bausmės lemia, kad pataisos namuose laikomas palyginti didelis nuteistųjų skaičius. Organizuoto nusikalstamumo dalyviai, net atlikdami bausmę kalinimo įstaigose, dažnai stengiasi tęsti nusikalstamą veiklą. Daugelis nuteistųjų, atvykusių atlikti laisvės atėmimo bausmę, yra jauno ar darbingo amžiaus, be specialybių arba praradę doro gyvenimo būdo motyvaciją. Skatinimui ir motyvacijos kėlimui tenka skirti vis daugiau

žmogiškųjų išteklių resursų. Dėl šių veiksnių tampa sudėtingesnė įstaigoje laikomų asmenų socialinė rehabilitacija ir saugių bausmės atlikimo sąlygų nuteistiesiems bei darbo sąlygų personalui užtikrinimas. Minėtos sąlygos sukuria sparčiai didėjančią popierinės dokumentacijos kiekį, saugomą įstaigos bei nuteistųjų bylose. Nuolat didėjantis gaunamos ir siunčiamos korespondencijos skaičius turi įtakos didėjančiam darbo krūviui. Kaip ir praeitais metais 2014 m. nemažėjantis neplaninių konvojavimų Vilniaus mieste skaičius atima daug laiko sąnaudų.

Vilniaus pataisos namų organizuotame susitikime su Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjais buvo aptarta galimybė teikti pasiūlymus dėl Baudžiamojo proceso kodekso, kuris reglamentuoja procesinių dokumentų pateikimo ir gražinimo teismui tvarką. Su Vilniaus miesto apylinkės teismo Baudžiamųjų bylų skyriumi buvo sutarta nesiųsti perteklinių procesinių dokumentų kopijų, t.y. nuosprendžių ir nutarčių, kurios jau yra bylose ir pakartotinai siunčiamos kartu su patvarkymu. Po nutarties dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos įsiteisėjimo, nedelsiant, elektroniniu būdu, pateikti įstaigai patvarkymą vykdyti nutartį. Teismų atstovai apžiūrėjo įstaigos nuteistųjų gyvenamąsias, darbo, laisvalaikio užimtumo ir kitas patalpas, lankėsi baudos izoliatoriaus bei kamerų tipo patalpose, nuteistųjų drausmės grupėje, domėjosi įstaigos pareigūnų darbo sąlygomis. Tikimasi, kad tokio pobūdžio teisėjų ir laisvės atėmimo įstaigų atstovų susitikimai ateityje pagerins institucijų bendradarbiavimą, sumažins abiejų institucijų darbuotojų darbo krūvį. Apie susitikimo rezultatus buvo informuotas Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos.

2014 metais nustojo veikti Kolonijos informacinė sistema. Naudojamos informacinės sistemos Prisonis neišbaigtumas ir tam tikrų funkcijų trūkumas trukdo darbuotojams operatyviai parengti dokumentus bei naudotis sistemoje esančia informacija. 2014 m. lapkričio mėnesį susitikime su JSC „Algoritmų sistemos“, kurie atliks informacinės sistemos tobulinimo darbus, atstovais buvo aptarti sprendimo būdai.

Taip pat spalio 1 d. Vilniaus pataisos namuose lankėsi Seimo kontrolieriaus įstaigos atstovai. Susitikime buvo kalbama apie lygtinio paleidimo problemas, aptartos Bausmių vykdymo įstatyto projekto nuostatos. Seimo kontrolierių įstaigos vadovas pristatė skundų nagrinėjimo metodiką, aptarė kalinių skunduose vardijamas problemas. Seimo kontrolierius ir Seimo kontrolieriaus patarėjai susipažino su nuteistųjų laikymo sąlygomis, domėjosi drausminių nuobaudų skyrimo tvarka ir įgyvendinimu. Taip pat buvo kalbama apie teisės į papildomus pasimatymus įgyvendinimą, buvo atliekama žmogaus teisių pažeidimų stebėsenos įkalinimo įstaigoje.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo gauti 98 piliečių prašymai bei parengti atsakymai į juos. Dažniausiai yra prašoma išduoti pažymas apie bausmės atlikimo laiką, mokamus alimentus vaikų išlaikymui, apie gaunamas pajamas.

III. PERSONALO KAITA, KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

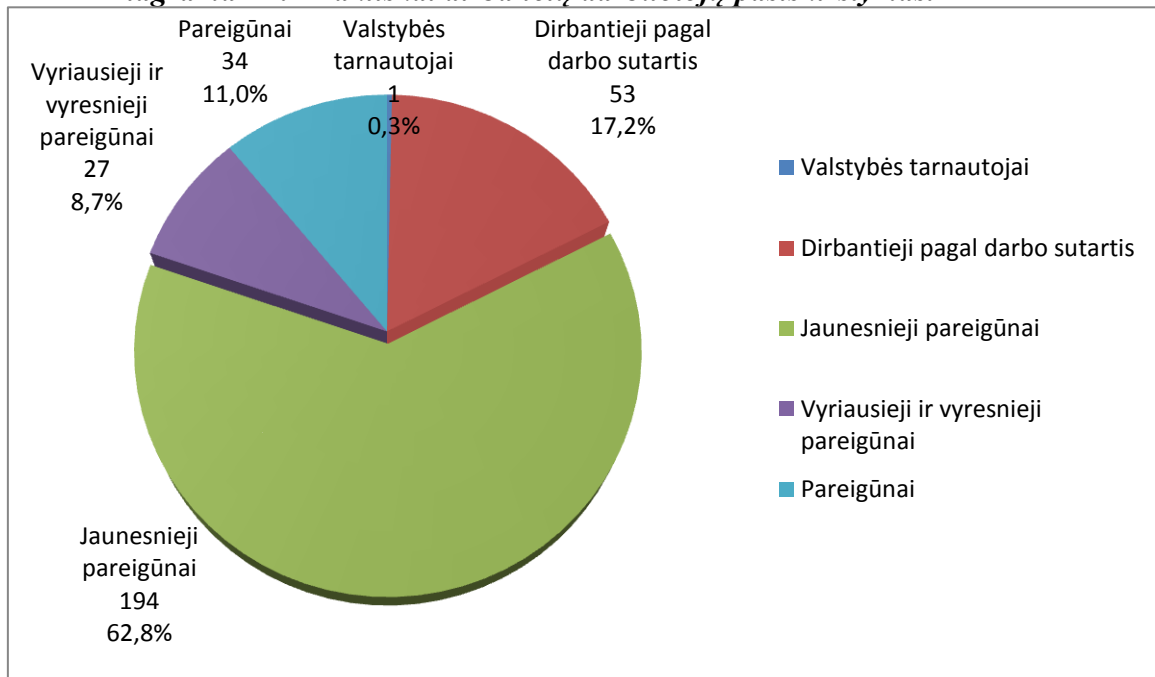
2014 m. sausio 1 d. įstaigoje buvo patvirtinta 316 etatų (2013 m. – 315). Lyginant su 2013 metais etatų skaičius padidėjo 1 etatu. Iš patvirtintų 316 etatų: vyriausiųjų ir vyresniųjų pareigūnų - 30, pareigūnų - 36, jaunesniųjų pareigūnų – 198, valstybės tarnautojų - 4 ir dirbančių pagal darbo sutartį - 48. 2014 metų gruodžio 31 d. įstaigoje dirbo 309 darbuotojai.

Iš jų: 264 statutiniai valstybės tarnautojai (pareigūnai), 4 – valstybės tarnautojai ir 48 – darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Laisvų etatų skaičius įstaigoje paskutinei 2014 m. dienai – 7. Lyginant 2014 m. su 2013 m. faktiškai dirbančių darbuotojų skaičius liko nepakitęs (Faktiškai dirbančių darbuotojų skaičius yra didesnis už užimtų etatų skaičių, kadangi įstaigoje yra darbuotojų, dirbančių po pusę etato). 2014 m. gruodžio 31 d. įstaigoje dirbo 309 darbuotojai, iš jų 255 (82,5%) statutiniai valstybės tarnautojai (pareigūnai), 1 (0,3%) valstybės tarnautojas ir 53 (17,2%) – darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį.

2014 m. aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą turėjo 52 vyriausieji, vyresnieji pareigūnai ir pareigūnai (iš jų 35 teisinį), 21 jaunesnysis pareigūnas (iš jų 9 teisinį), 1 valstybės tarnautojas ir 17 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį (iš jų 6 teisinį). Aukštąjį neuniversitetinį turėjo 5 vyriausieji, vyresnieji pareigūnai bei pareigūnai ir 20 jaunesniųjų pareigūnų. Aukštesnįjį

išsilavinimą arba iki 1995 metų įsigytą specialųjį vidurinį išsilavinimą turėjo 4 vyriausieji, vyresnieji pareigūnai ir pareigūnai, 28 jaunesnieji pareigūnai ir 27 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį.

Diagrama Nr.1 Faktiškai dirbančių darbuotojų pasiskirstymas.

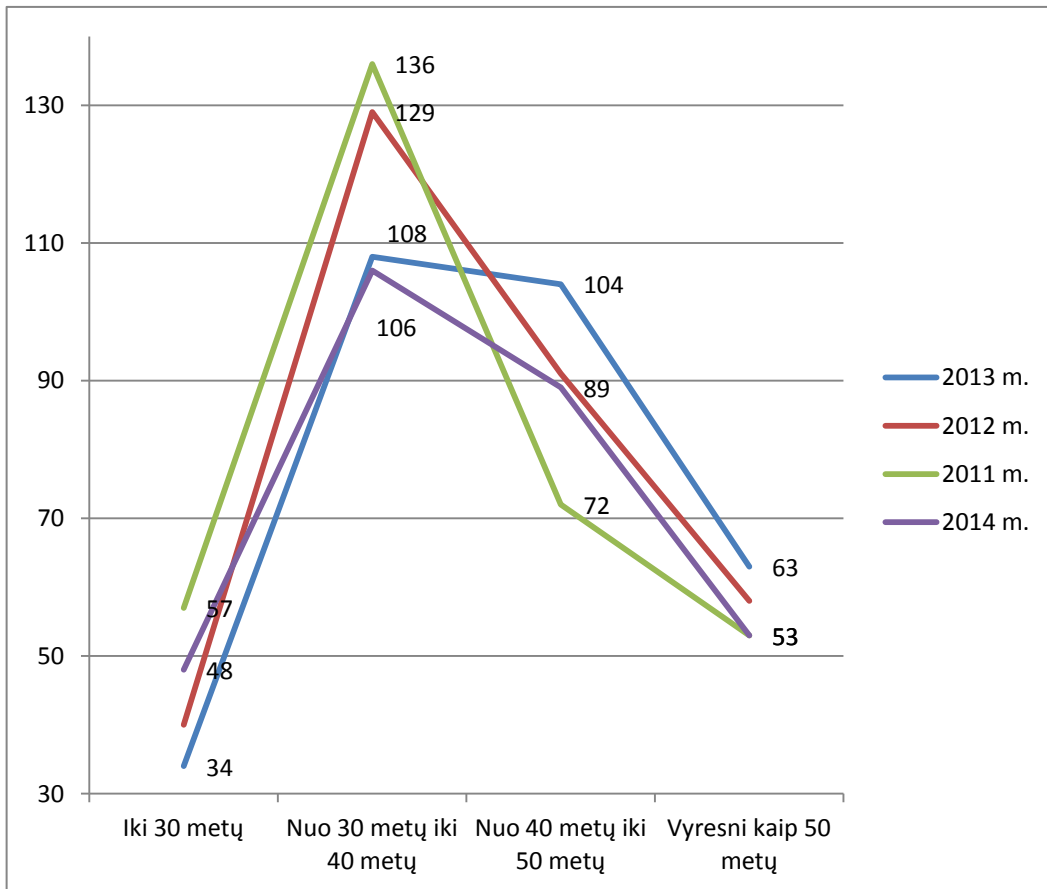
Per 2014 metus priimta 20 naujų darbuotojų. Didžiausią dalį - 85 % visų priimtų į darbą darbuotojų, sudarė 17 jaunesniųjų pareigūnų. Lyginant su 2013 metais 6 darbuotojais priimta daugiau. 2014 m. Vilniaus pataisos namuose buvo organizuoti trys konkursai laisvoms karjeros valstybės tarnautojų pareigybėms užimti bei paskelbtos 5 atrankos laisvoms jaunesniųjų pareigūnų ir pareigūnų pareigybėms užimti. 2014 m. gruodžio 31 d. buvo laisvos 5 jaunesniųjų pareigūnų pareigybės, 0,5 etato Ūkio skyriaus sandėlininko, 2 Kriminalinės žvalgybos skyriaus vyriausiųjų pareigūnų pareigybės, Psichologinės tarnybos viršininko ir specialisto pareigybės, Buhalterinės apskaitos skyriaus vyriausiojo specialisto, Ūkio skyriaus vyresniojo specialisto bei Personalo skyriaus vedėjo.

Iš viso per 2014 metus buvo atleista 20 darbuotojų. Iš jų: statutinių valstybės tarnautojų – 13, 1 valstybės tarnautojas ir 6 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį. (2013 m. – 25 darbuotojai). Per ataskaitinį laikotarpį nebuvo nė vieno darbuotojo atleisto dėl neigiamų motyvų ar už netarnybinius ryšius.

2014 metais Personalo skyrius organizavo įstaigoje dirbančių pareigūnų privalomą periodinį profilaktinį sveikatos patikrinimą. 34 įstaigoje dirbantys pareigūnai tikrinosi sveikatos būklę ar yra tinkami tolesnei tarnybai. Vadovaujantis LR VRM Medicinos centro Centrinės medicinos ekspertizės komisijos sprendimais 2 jaunesnieji pareigūnai ir 2 vyresnieji pareigūnai buvo atleisti iš darbo kaip netinkami tolesnei tarnybai.

2014 metais Personalo skyrius organizavo pretendentų į įstaigos pareigūnų pareigas siuntimą į specializuotosios medicininės ekspertizės komisiją. 35 pretendentai tikrinosi sveikatos būklę ar yra tinkami tarnybai. Vadovaujantis LR VRM Medicinos centro Centrinės medicinos ekspertizės komisijos sprendimais 20 pretendentų buvo pripažinti kaip tinkami tarnybai, netinkami tarnybai pripažinti 6 pareigūnai, nebaigė Centrinės medicinos ekspertizės komisijos 9 pretendentai.

Diagrama Nr.2 Personalo pasiskirstymas pagal amžius.

Vertinant 2011 – 2014 metų duomenis pastebimas tendencingas darbuotojų kategorijų, kurių amžius nuo 30 metų iki 40 metų, taip pat nuo 40 metų iki 50 metų amžiaus, mažėjimas. Vertinant 2013 – 2014 metų duomenų kreives, pažymėtina, jog pakilo darbuotojų kategorijos iki 30 metų amžiaus kreivė.

3. lentelė. Pareigūnų tarnybos stažas pensijai gauti

	Vyriausiųjų ir vyresniųjų pareigūnų skaičius	Jaunesniųjų pareigūnų skaičius	Pareigūnų skaičius
Iki 5 metų	3	37	3
Nuo 5 iki 10 metų	2	39	5
Nuo 10 iki 15 metų	4	52	7
Nuo 15 iki 20 metų	8	43	10
Per 20 metų	13	23	9

2014 m. gruodžio 31 d. duomenimis įstaigoje dirbo 81 moteris, iš jų 41 pareigūnė (24 jaunesniųjų pareigūnų grandies pareigūnės). 2013 m. 87/43, 2012 m. 85/44, 2011 m. 73/40.

Įstaigoje šiuo metu 162 pareigūnai turi kvalifikacines kategorijas (t.y. 63,5 proc. visų įstaigoje dirbančių pareigūnų), tame tarpe I kvalifikacinę kategoriją turi 35, II – 49, o III - 78 pareigūnai.

Per ataskaitinį laikotarpį paskatinta buvo 90 darbuotojų, tame tarpe 7 vyriausieji ir vyresnieji pareigūnai, 7 pareigūnai, 64 jaunesnieji pareigūnai, 1 valstybės tarnautojas ir 11 dirbančiųjų pagal darbo sutartis (2013 m. – 13, 2012 m. – 40, 2011 m. – 169).

Už drausmės pažeidimus nubausti 11 pareigūnų ir 1 darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį. Už drausmės pažeidimus darbuotojams taikytos šios nuobaudos : 7 pastabos, 4 papeikimai, 1 griežtas papeikimas. Visos nuobaudos paskirtos įstaigos vadovo įsakymais.

Personalo mokymo prioritetiniai tikslai – didinti personalo administracinius gebėjimus profesionaliai spręsti jiems keliamus uždavinius bei formuoti pozityvų požiūrį į darbą, didinti personalo gebėjimus taikyti Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas, tobulinti užsienio kalbų mokėjimo ir kompiuterinio raštingumo įgūdžius.

Personalo mokymas įstaigoje 2014 metais buvo organizuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statutu, Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2006 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl laisvės atėmimo vietų pareigūnų tarnybinio mokymo metodikos patvirtinimo“, Vilniaus pataisos namų direktoriaus 2014 m. Valstybės tarnautojų mokymo planu bei Vilniaus pataisos namų direktoriaus 2013 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. 3-145 „Dėl Apsaugos ir priežiūros skyriaus jaunesniųjų pareigūnų tarnybinio mokymo“ ir Vilniaus pataisos namų direktoriaus 2014 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. 3-168 „Dėl Apsaugos ir priežiūros skyriaus jaunesniųjų pareigūnų tarnybinio mokymo“. Pagrindinis tarnybinių mokymų tikslas - didinti darbuotojų administracinius gebėjimus, kurie leistų pareigūnams profesionaliai ir efektyviai atlikti savo tiesiogines pareigas, plėtoti pareigūnų žinias profesinės etikos ir korupcijos prevencijos srityje.

Atsižvelgiant į smurto prevencijos ir intervencijos įgyvendinimo svarbą probacijoje ir bausmių vykdymo sistemoje ir į nuolatinį pareigūnų ir darbuotojų kompetencijų tobulinimą dirbant su smurtaujančiais teisės pažeidėjais, 2014 m. spalio 28 d. Vilniaus apygardos probacijos tarnybos patalpose vyko probacijos tarnybos ir bausmių vykdymo sistemos specialistų mokymai "Smurtinio elgesio korekcija bausmių vykdymo sistemoje". Mokymuose dalyvavo 2 darbuotojai.

Daugiausia kvalifikaciją pareigūnai kėlė Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Mokymo centro bei Kalėjų departamento prie LR TM organizuojamuose seminaruose. Įvadinio mokymo kursus Kalėjų departamento prie LR TM Mokymo centre baigė ir įvadinio mokymo kursų baigimo pažymėjimus gavo 8 pareigūnai, 3 pareigūnai dar tęsia mokslus. Iš viso Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2014 metais Mokymo centre kvalifikaciją kėlė 60 darbuotojų.

Sveikatos priežiūros tarnybos darbuotojai kėlė kvalifikaciją Lietuvos slaugos specialistų organizacijoje. 2014 m. spalio 2 d. Sveikatos priežiūros tarnybos vyresnioji slaugos administratorė dalyvavo konferencijoje „2-oji Nacionalinė užkrečiamųjų ligų konferencija“. Spalio 13-17 dienomis Sveikatos priežiūros tarnybos vyresnioji slaugos administratorė Apsaugos ir priežiūros skyriaus pareigūnams skaitė paskaitą „ŽIV/AIDS ir kitų infekcinių ligų prevencija“.

Viso kvalifikaciją 2014 m. kėlė 73 įstaigos darbuotojai, kurie mokymuose dalyvavo 156 kartus.

2014 m. gegužės-birželio mėnesiais organizuotas pareigūnų tarnybinių mokymų ir fizinio bei specialiojo pasirengimo įskaitų laikymas.

2014 m. gegužės mėnesį pareigūnams buvo organizuoti „Pirmosios medicinos pagalbos teikimo“ ir „Higienos įgūdžių“ mokymo kursai ir įskaitų laikymas. Mokymus vedė UAB „Sveikatos kodas“ specialistai. Sveikatos žinių atestavimo pažymėjimus gavo 260 pareigūnų.

2014 m. Vilniaus pataisos namai dalyvavo 3 Europos Sąjungos ar kitų finansinių fondų remiamuose personalo kvalifikacijos tobulinimo projektuose:

- „Preveninės grupės pareigūnų kvalifikacijos tobulinimas“;
- „KD prie LR TM veiklos valdymo procesų gerinimas kokybės vadybos priemonėmis“;
- „Sisteminga nuteistųjų integracija Vilniaus regione“.

4. lentelė. Personalo kvalifikacijos kėlimas 2014 m.

Darbuotojai, kurie kėlė kvalifikaciją	Iš viso	Iš jų: KD Mokymo centre	Užsienyje	Įvadiniame mokyme
Vyriausieji ir vyresnieji pareigūnai	17/47	13	2	1
Pareigūnai	19/54	15	2	3
Jaunesnieji pareigūnai	26/34	23	1	8
Valstybės tarnautojai	-	-	-	-
Darbuotojai dirbantys pagal darbo sutartį	11/21	9	1	-
Iš viso darbuotojų skaičius, kurie kėlė kvalifikaciją	73/156	60	8	8

Valstybės tarnybos departamento vykdomo projekto „Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų dirbančiųjų kvalifikacijos tobulinimas korupcijos prevencijos srityje“ mokymuose apie valstybės valdymą ir kovą su korupcija dalyvavo Kriminalinės žvalgybos skyriaus pareigūnai. Mokymuose dalyviai išmoko:

- Atskirti korupciją nuo teisėtų veikų (dovaną nuo kyšininkavimo, rekomendaciją nuo nepotizmo ir pan.);
- žino pagrindines kovos su korupcija priemones;
- suprato darbuotojo elgesio, darbo kultūros įtaką korupciniam įstaigos įvaizdžiui;
- moka tinkamai elgtis atsidūrus korupcinėje situacijoje, esant interesų konfliktui, gebės jų išvengti.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis – 2013 m. lapkričio 12 d. – 2015 m. rugsėjo 1 d.

Projekto „Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos veiklos valdymo procesų gerinimas kokybės vadybos priemonėmis“ mokymuose, kaip didinti Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų veiklos valdymo efektyvumą bei rezultatyvumą įdiegiant projektų valdymo sistemą dalyvavo administracinių padalinių vadovai. 2014 m. darbuotojai dalyvavo šiuose mokymuose: „Procesinis valdymas“, „Projektų valdymo sistemos ir kokybės vadyba“, „Lyderystė“, „Vidinė komunikacija“.

Projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis – 2013 m. rugsėjo 20 d. – 2015 m. rugpjūčio 31 d.

Projekto „Preveninės grupės pareigūnų kvalifikacijos tobulinimas“ pagrindinis tikslas yra laisvės atėmimo vietų pareigūnų specialiųjų administracinių gebėjimų tobulinimas suimtųjų ir nuteistųjų apsaugos srityje, užtikrinant teisingo ir progresyvaus bausmių atlikimo principo įgyvendinimą, profesionalus, pagrįstas pažangia praktika bausmių vykdymo sistemos personalo rengimas, kvalifikacijos tobulinimas. Vilniaus pataisos namų Preveninės grupės 10 pareigūnų pareigūnai dalyvavo mokymuose šiomis temomis: „Derybininkų mokymai“, „Konfliktų valdymas“, „Fizinės prievartos veiksnių ir specialiųjų priemonių panaudojimas“, „Emocijų ir streso valdymas“, „Gebėjimo daryti įtaką kitų požiūriams ir elgesiui mokymai“. Projekto vykdymo laikotarpis – 2013 m. spalio 15 d. - 2015 m. rugpjūčio 15 d.

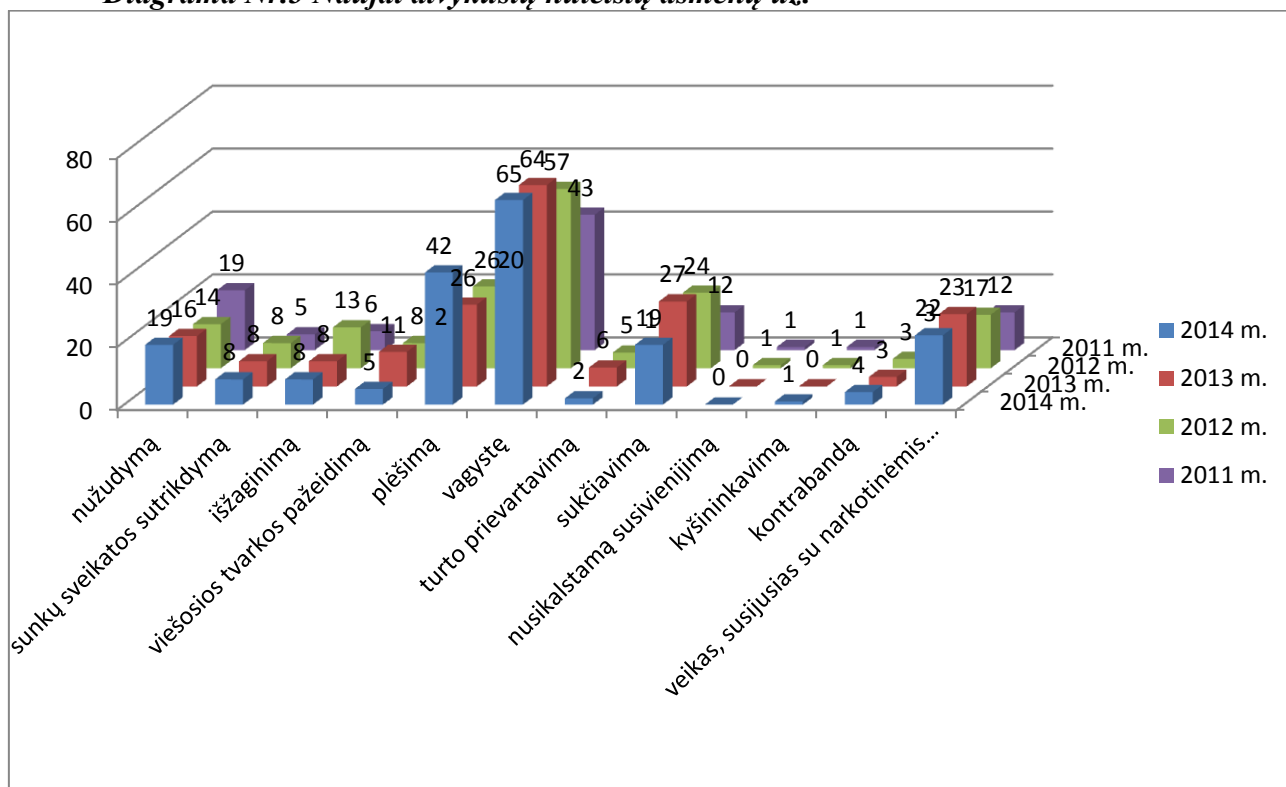
Projektą „Sisteminė nuteistųjų integracija Vilniaus regione“ vykdo Lietuvos kalinių globos draugija kartu su partneriais: Vilniaus arkivyskupijos Caritas, Vilniaus apygardos probacijos tarnyba, Vilniaus pataisos namai, Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas, Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija, Valstybės įmonė prie Pravieniškių 1-ųjų pataisos namų, Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, A. Brukštienės individuali įmonė, Rykantų bendruomenė, VšĮ Kalinių socialinės integracijos centras. Pagal šį projektą 2 Vilniaus pataisos namų pareigūnės dalyvavo mokymuose „Nuteistojo paruošimas išėjimui į laisvę – gerosios patirties tarp partnerių sklaida“. Projekto tikslas – padėti integruotis į visuomenę teistiems ir grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų asmenims. Projekto pabaiga – 2015 m. sausio 31 d.

IV. ĮSTAIGOJE LAIKOMI ASMENYS, JŲ LAIKYMO SĄLYGOS, KRIMINOGENINĖ BŪKLĖ

Nuteistųjų skaičius per ataskaitinį laikotarpį nuolat kito, tačiau 2014 m. patvirtinto planinio nuteistųjų skaičiaus – 610 – neviršijo (2013 m. – 610, 2012 m. - 640). Faktinis nuteistų asmenų skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 580 (2013 m. – 606, 2012 m. – 626).

Vidutinis metinis nuteistųjų skaičius įstaigoje 2014 metais buvo 591 (2013 m. – 605, 2012 m. – 593, 2011 m. – 608). Per ataskaitinį laikotarpį padidėjo įstaigoje laikomų asmenų bendras judėjimas – atvyko – 826, išvyko – 854, bendras judėjimas - 1680 (2013 m. – 810, 828, 1638; 2012 m. - 715, 690, 1405; 2011 m. - 660, 659, 1319). Lyginant minėtus laikotarpius, atkreiptinas dėmesys, jog didėja atvykstančių ir išvykstančių nuteistųjų skaičiai, o tai tendencingai kelia ir bendro judėjimo rodiklį.

Diagrama Nr.3 Naujai atvykusių nuteistų asmenų už:

Ataskaitiniu laikotarpiu į Vilniaus pataisos namus atvyko 222 naujai nuteisti asmenys (2013 m. – 206, 2012 m. – 208, 2011 m. - 139). Vertinant diagramos sričių pokyčius žymiausiai padaugėjo naujai nuteistų asmenų už plėšimą, taip pat padaugėjo naujai nuteistų asmenų už nužudymą. Diagramos sekos rodo, jog sumažėjo atvykusių naujai nuteistų už viešosios tvarkos pažeidimus turto prievartavimą bei sukčiavimą.

Per ataskaitinį laikotarpį paleisti 226 asmenys (2013 m. – 220, 2012 m. – 188, 2011 m. - 149). Iš jų:

- 1) išbuvę teismo nuosprendžiu paskirtą bausmės laiką – 145 (2013 m. – 130, 2012 m. – 133, 2011 m. – 121);
- 2) lygtinai atleisti nuo laisvės atėmimo bausmės prieš terminą – 0 (2013 m. ir 2012 m. – 0);
- 3) paleista lygtinai – 80 (2013 m. – 88, 2012 m. – 54, 2011 m. – 28);
- 4) pakeitus nuosprendį apeliacine tvarka – 1 (2013 m. – 2, 2012 m. – 1, 2011 m. – 0).

Per ataskaitinį laikotarpį iš Vilniaus pataisos namų paleista į laisvę 6 asmenimis daugiau nei 2013 metais. Didesniam išėjusių į laisvę nuteistųjų skaičiui įtakos turėjo paleidimų, išbuvus nuosprendžiu paskirtą bausmės laiką, rodiklis.

Atkreiptinas dėmesys, kad nemažėja neplaninių konvojavimų skaičius. 2014 m. nuteistieji 308 kartus vyko į tardymo izoliatorius dėl teismo posėdžių bei atliekamų ikiteisminių tyrimų (2013 m. – 304, 2012 m. – 203). 295 kartus nuteistieji vyko į Laisvės atėmimo vietų ligoninę (2013 m. – 295, 2012 - 281, 2011 m. – 313). 2014 m. mirė 2 nuteistieji (2013 m. – 1), 23 nuteistieji perkelti į kitas pataisos įstaigas (pagal paskyras), (2013 m. – 8, 2012 m. – 13). Pažymėtina, jog šis rodiklis padidėjo.

Gyvenamųjų patalpų plotas 2014 m. pabaigoje atskirame sektoriuje Rasų g. 8 sudarė – 1620,89 kv.m. ir atskirame sektoriuje Sniego g. 2 – 397,79 kv.m. Vienam laikomam asmeniui įstaigos atskirame sektoriuje Rasų g. 8, 2014 m. teko vidutiniškai 3,2 kv.m. bei lyginant šį rodiklį su 2013 m. (3,2 kv.m.), vienam šiame objekte laikomam asmeniui tenkantis gyvenamasis plotas nepakito. Vienam laikomam asmeniui įstaigos atskirame sektoriuje Sniego g. 2, 2014 m. teko vidutiniškai 4,27 kv.m. bei lyginant šį rodiklį su 2013 m. (4,1 kv.m.), vienam šiame objekte laikomam asmeniui tenkantis gyvenamasis plotas padidėjo. Gyvenamojo ploto padidėjimą objekte Sniego g. 2 sąlygojo mažesnis skaičius laikomų asmenų: 2014 m. pabaigoje nuteistųjų skaičius šiame objekte buvo 89 asmenų, o 2013 m. – 97.

Priemonės vykdant laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų išlaikymą, priežiūrą ir materialinį aprūpinimą buvo įgyvendinamos pagal esamų žmogiškųjų resursų bei turimos materialinės bazės galimybes. 2014 m. dėl lėšų trūkumo neįsigytas virimo katilas, daržovių pjaustyklė, mėsos malimo mašina. Šis ilgalaikis turtas 2015 m. nebus perkamas, kadangi nuo 2015 m. sausio 15 d. nuteistųjų maitinimą vykdo UAB „Pontem“. Sutartis su šia įmone pasirašyta metams su galimybe pratęsti du kartus. Per ataskaitinį laikotarpį vykdant lėšų taupymo planą, buvo sugriežtinta šilumos reguliatorių kontrolė, karštas vanduo tiekiamas tik pagal nustatytą grafiką, reguliariai tikrinami santechniniai įrenginiai ir mazgai, kontroliuojamas vandens nuotekų kiekis, nuteistųjų naudojimas vandens tiekimo paslaugomis, elektros prietaisų ir įrenginių naudojimo efektyvumas. Poilsio ir švenčių dienomis administraciniame pastate šaltuoju periodu šiluma buvo sumažinama iki minimumo.

Siekiant pagerinti maisto gaminimo kontrolę ir norint užtikrinti, kad Vilniaus pataisos namų nuteistųjų valgykloje išduodamo maisto patiekalų kiekiai atitiktų patvirtintus nuteistųjų valgykloje valgiaraščius, buvo nuspręsta atlikti išduodamo maisto patiekalų kiekio patikrinimus. Patikrinimai buvo vykdomi kiekvieną mėnesį.

2014 metais nuteistiesiems buvo nupirkti televizoriai, virduliai, indai, šaldytuvai, grotuvai, avalynė, apranga, patalynė, sporto inventorius, metalinės lovos, baldai.

Atsižvelgiant į sveikatos ir higienos reikalavimus bei gerinant nuteistųjų laisvės atėmimu bausmių atlikimo sąlygas ir materialinį-buitinį aptarnavimą, per ataskaitinį laikotarpį atlikti šie svarbiausi darbai:

- Atliktas 2 baudos izoliatoriaus kamerų kapitalinis remontas;
- Atliktas baudos izoliatoriaus (BI) ir kamerų tipo patalpų (KTP) pasivaikščiojimo kiemelių kosmetinis remontas;
- Pakeisti BI kamerų Nr. 1,2,3,4 langai;
- Atliktas gyvenamųjų patalpų laiptinių remontas;
- Atliktas gyvenamosiose patalpose esančių sanitarinių mazgų remontas.

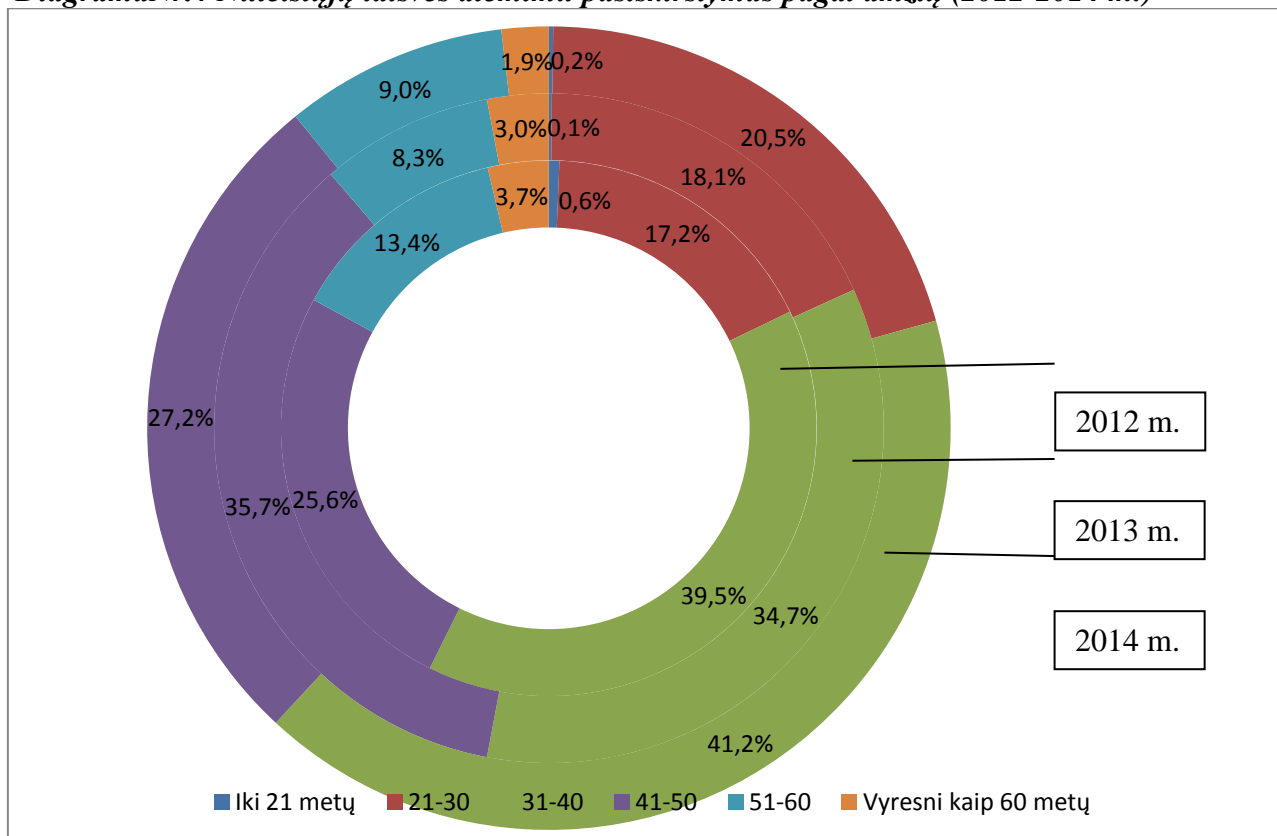
Siekiant užkardyti galimus nuteistųjų pabėgimus, narkotikų bei draudžiamų daiktų patekimo į pataisos namų teritoriją galimybę ir siekiant sustiprinti nuteistųjų apsaugą bei priežiūrą per ataskaitinį laikotarpį buvo nuveikti šie darbai:

- Pataisos namų sektoriuje Sniego g. 2 sutaisyta tvora užkardanti nuteistųjų patekimą į draudžiamą zoną;
- Siuntinių ir banderolių išdavimo patalpoje (Rasų g. 8) esančiame lange įrengtos grotos;
- Įrengta draudžiama zona šalia ūkio paskirties patalpų;
- Drausmės grupės kameroje esančiuose languose (Rasų g. 8) įrengtos grotos;
- Siekiant vaizdo stebėjimo kamerų pagalba stebėti galimas draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permetimų vietas (Rasų g. 8) , buvusioje pataisos namų teritorijoje (Rasų g. 6)

išgriauta tvora, iškirsti medžiai bei krūmai ir ant pataisos namų išorinės apsaugos tvoros sumontuota vaizdo stebėjimo kamera;

- Siekiant užkardyti draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permetimus į pataisos namų teritoriją (Rasų g. 8), buvusioje pataisos namų teritorijoje (Rasų g. 6) gamybinės zonos gamybiniame pastate įrengti užkardymai patekti ant šio pastato stogo;
- Siekiant užkardyti draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permetimus į pataisos namų teritoriją (Rasų g. 8), buvusioje pataisos namų teritorijoje (Rasų g. 6) įrengtos dvi „Dagilio“ užkardos, įrengtas šių užkardų apšvietimas bei papildomai įrengta vaizdo stebėjimo kamera su stebimo objekto apšvietimu;
- Siekiant užkardyti draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permetimus į pataisos namų teritoriją (Rasų g. 8), prie ūkio paskirties pagalbinių patalpų įrengta tvora bei ant esamos tvoros uždėta papildoma apsauginė juosta „Dagilis“;
- Siekiant užkardyti draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permestų į įstaigos teritoriją paėmimą, pataisos namuose Rasų g. 8 prie valgyklos įrengta apsauginė tvora;
- Siekiant užkardyti draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permetimus buvusioje pataisos namų teritorijoje (Rasų g. 6) įrengta permetimus užkardanti kliūtis;
- Siekiant užkardyti maisto perdavimus pro nuteistųjų ilgalaikių pasimatymų kambarių langus, ant šių trijų patalpų langų įrengtos grotos.

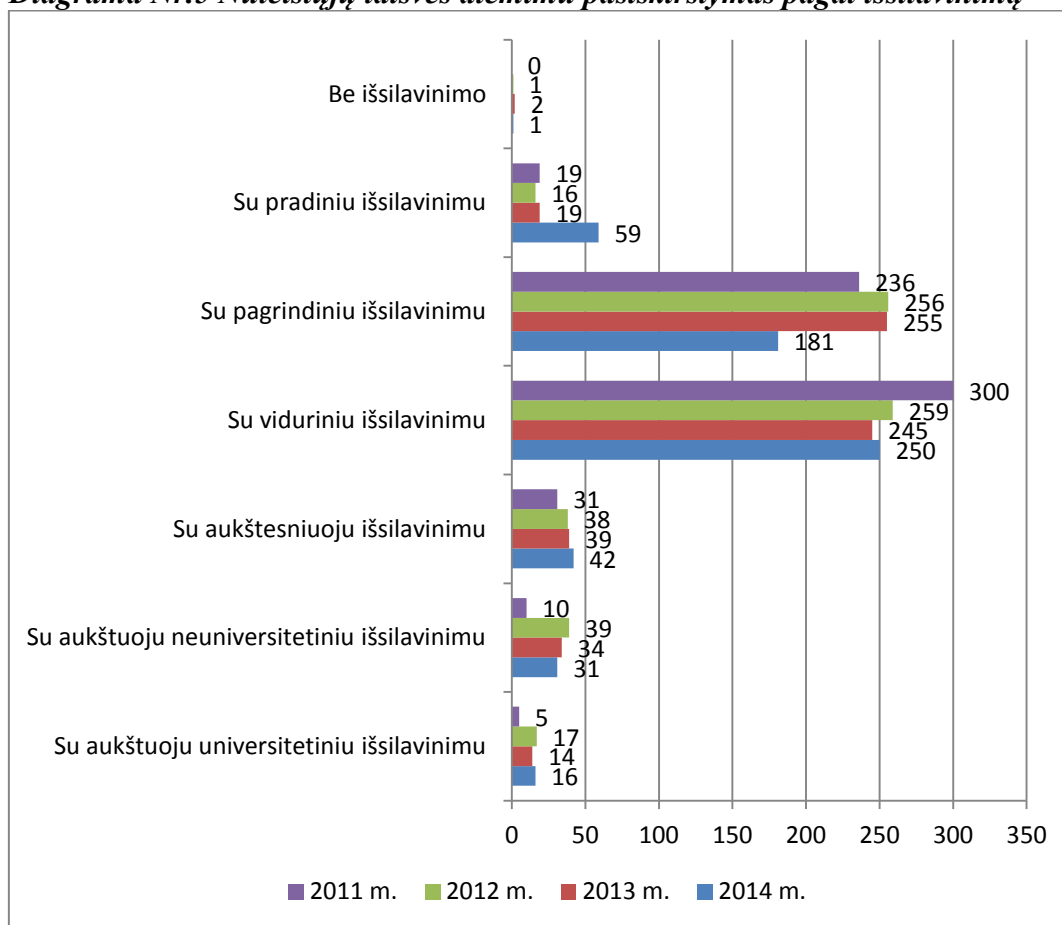
Diagrama Nr.4 Nuteistųjų laisvės atėmimu pasiskirstymas pagal amžių (2012-2014 m.)

Remiantis 2014 m. statistiniais duomenimis, daugiausia pagal amžių nuteistų asmenų laisvės atėmimu buvo nuo 31 iki 40 metų. Padaugėjus nuteistųjų amžiaus grupėms nuo 21 iki 30 metų 2,4% bei nuo 31 iki 40 metų 6,5%, sumažėjo amžiaus grupė nuo 41 iki 50 metų net 8,5 % lyginant su 2013 m. Asmenų nuo 21 iki 30 metų diagramos srities procentų kilimo tendencija 2013 m. - 18%, 2012 m. - 17%, 2011 m. - 20% visų tuo metu įstaigoje atliekančių laisvės atėmimo bausmę nuteistųjų, lemia tai, jog Vilniaus pataisos namuose bausmę atlieka jaunesni nuteistieji. Daugiausia

nuteistųjų įstaigoje yra darbingo amžiaus vyrai, o vyresniųjų kaip 60 metų nuteistųjų sumažėjimą dalinai lėmė nuteistųjų perkėlimas į Alytaus pataisos namų Socialinės globos sektorių.

Diagrama Nr.5 Nuteistųjų laisvės atėmimu pasiskirstymas pagal išsilavinimą

2014 m. gruodžio 31 d. duomenimis įstaigoje didžiausias nuteistųjų skaičius buvo su viduriniu išsilavinimu 43,1% (2013 m. - 40,2%, 2012 m. – 41,4%), nuteistieji su pagrindiniu išsilavinimu – sudarė 31,2% (2013 m. - 42%, 2012 m. – 40,9%) visų tuo metu įstaigoje atliekančių laisvės atėmimo bausmę nuteistųjų. Pažymėtina, kad per ataskaitinį laikotarpį nežymiai sumažėjo nuteistųjų skaičius su aukštuoju neuniversitetiniu, tačiau pakilo rodikliai su aukštesnioju bei aukštuoju universitetiniu išsilavinimu. Pastebima, kad į įstaigą patenka vis daugiau asmenų, neturinčių darbo įgūdžių, todėl reikia nuteistuosius mokyti specialybių, o tai pakankamai brangiai kainuoja ir mokymui skiriamos lėšos neatsiperka.

2014 metais 9 nuteistiesiems buvo leista trumpam išvykti iš/už pataisos įstaigos ribų. Iš jų 3 taikant Bausmių vykdymo kodekso 105 straipsnį, ir 6 suteiktos trumpalaikės išvykos į namus, taikant Bausmių vykdymo kodekso 104 straipsnį.

2014 metais įforminti 25 malonės prašymai (2013 m. – 29, 2012 m. 27; 2011 m. – 44). 11 nuteistųjų kreipėsi į Lietuvos Respublikos Prezidentą patys (2013 – 20, 2012 m. – 19, 2011 m. – 33), dėl 13 nuteistųjų malonės prašė artimieji (2013 m. – 9, 2012 m. – 8, 2011 m. – 11). Patenkintas tik 1 malonės prašymas, kuriuo sutrumpintas bausmės terminas 1 metais (2013 m. – 1, 2012 m. – 1, 2011 m. – 1).

Vadovaujantis 2006 m. rugsėjo 26 d. Teisingumo ministro įsakymu Nr. V-218 „Dėl susipažinimo su nuteistųjų ir suimtųjų asmens bylų dokumentais taisyklių patvirtinimo“ 2014 m. pageidavimą susipažinti su asmens byloje esančiais dokumentais pareiškė 3 nuteistieji ir 4 gynėjai. Norinčiųjų susipažinti su asmens byloje esančiais dokumentais nuteistųjų skaičius mažėja dėl to, kad su asmens byloje esančiais dokumentais nuteistieji supažindinami visuomet.

Vadovaujantis LR baudžiamojo proceso kodeksu, LR bausmių vykdymo kodeksu ir Kardomojo kalnimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymu, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2006 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 1R-230 patvirtintomis „Pažymų apie nukentėjusiojo pageidavimą pranešti jam apie būsimą suimtojo ar nuteistojo paleidimą į laisvę persiuntimo ir saugojimo taisyklėmis“ 2014 m. apie nuteistųjų paleidimą informuoti 44 nukentėjusieji (2013 m. – 34, 2012 m. – 28).

2014 metais Vilniaus pataisos namuose užregistruota 15 nusikalstamų veikų, kurias įvykdė asmenys, laikomi laisvės atėmimo vietoje, iš jų:

1. 1 nusikalstama veika dėl pasipriešinimo valstybės tarnautojui ir pareigūno įžeidimo, pagal LR BK 286 str., 290 str.;

2. 1 nusikalstama veika dėl plėšimo, pagal LR BK 187 str. 1 d.;

3. 1 nusikalstama veika dėl viešosios tvarkos pažeidimo, pagal LR BK 284 str. 1 d.;

4. 1 nusikalstama veika dėl grasinimo nužudyti ar sunkiai sutrikdyti žmogaus sveikatą, pagal LR BK 145 str. 1 d.;

5. 1 nusikalstama veika dėl seksualinio prievartavimo, pagal LR BK 150 str. 1 d.;

6. 1 nusikalstama veika dėl vengimo atlikti laisvės atėmimo bausmę, pagal LR BK 242 str.;

7. 9 nusikalstamos veikos dėl neteisėto disponavimo narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis be tikslo jas platinti, pagal LR BK 259 str. 2 d.

2014 metais užfiksuotas 1 atvejis nuteistojo pasipriešinimo pareigūnui. Dėl šio atvejo buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas, kurį Vilniaus apygardos Vilniaus miesto 4-ojo skyriaus prokuroro M. Januškevičiaus nutarimu nutrauktas vadovaujantis LR BPK 3 str. 1 d. 1 p., 212 str. 1 p.

Analizuojant 2014 metų užregistruotų nusikalstamų veikų skaičių bei jų kvalifikaciją, pastebima, kad ataskaitiniu laikotarpiu yra žymiai mažesnis užregistruotas nusikalstamų veikų skaičius dėl neteisėto disponavimo narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis. Šių nusikalstamų veikų mažėjimą nulėmė aktyvus Vilniaus pataisos namų pareigūnų bendradarbiavimas su Vilniaus apskrities VPK 3 PK pareigūnais. Pastariesiems bendradarbiaujant, dėl užkardytų įstaigoje, bandant perduoti iš laisvės, narkotinių bei psichotropinių medžiagų, ikiteisminius tyrimus pradeda Vilniaus apskrities VPK 3 PK pareigūnai.

Siekiant užtikrinti veiksmingą darbuotojų veiklos ir antikorupeinių priemonių įgyvendinimo kontrolę 2014 metais Kriminalinės žvalgybos skyriaus pareigūnai atliko 174 neplanuotus pareigūnų, darbuotojų bei kitų asmenų, įeinančių ir išeinančių iš pataisos įstaigų, daiktų patikrinimus. Patikrinimų metu apie rastus pas asmenis draudžiamus įsinešti į pataisos namus daiktus buvo informuojama vadovybė. Dėl 5 (penkių) pareigūnų įsinešusių draudžiamus daiktus, direktoriaus pavedimu atlikti tarnybiniai tyrimai. 2014 m. liepos 10 d. Vilniaus pataisos namuose surengtas pareigūnų bei darbuotojų susirinkimas, kuriame dalyvavo Kalėjų departamento prie LR Teisingumo ministerijos Imuniteto skyriaus pareigūnai. Susirinkimo metu buvo aptariama atsakomybė už korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ir teisės pažeidimus.

2014 m. užfiksuoti 1773 nuteistųjų padaryti bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimai. Per ataskaitinį laikotarpį Apsaugos ir priežiūros skyriaus (toliau – APS) pareigūnai atliko 31709 kratas nuteistiesiems, 22 tarnybinius tyrimus, atsakė raštu į 126 nutiestųjų skundus, prašymus, užkardė 17 nuteistųjų savęs žalojimo ir savižudybės atvejus, 16 kartų tarnybos metu panaudojo specialiąsias priemones, APS pareigūnai atliko nuteistųjų konvojavimą ir palydą 72 kartus:

– į Laisvės atėmimo vietų ligoninę – 31;

– į valstybės ar savivaldybių asmens sveikatos priežiūros viešąsias įstaigas – 38;

– į nuteistųjų trumpalaikes išvykas už pataisos įstaigos ribų – 3.

APS ir KZS pareigūnai 2014 m. sulaukė 11 asmenų, kurie bandė permesti per įstaigos apsaugos perimetrą ar perduoti pasimatymų metu nuteistiesiems draudžiamus turėti daiktus. Minėti asmenys buvo perduoti Vilniaus miesto 3 policijos komisariato pareigūnams.

Per ataskaitinį laikotarpį:

Paimta iš nuteistųjų:

Pinigų – 19,50 Lt. (2013 m. – 50 Lt., 2012 m. – 50 Lt., 2011 m. - 0);
 Alkoholinių gėrimų – 0,070 l (2013 m. – 0,15 l, 2012 m. – 0,25 l, 2011 m. - 1,08 l);
 Medžiagų, pripažintų narkotinėmis ar psichotropinėmis – 8,5 g (2013 m. – 3,1 g., 2012 m. – 11,2 g., 2011 m. - 1g);
 Alkoholinio raugo – 54 l (2013 m. – 59,5 l, 2012 m. – 24 l, 2011 m. - 22,5 l);
 Mobiliojo ryšio telefonų – 409 vnt. (2013 m. – 340, 2012 m. – 204, 2011 m. - 166) ;
 SIM kortelių – 241 vnt. (2013 m. – 202, 2012 m. – 142, 2011 m. 128);
 Bevielio ryšio interneto jungčių – 3 vnt. (2013 m. – 7, 2012 m. – 22, 2011 m. - 12);
 Duriančių, pjaunančių daiktų – 4 vnt. (2013 m. – 5, 2012 m. – 13, 2011 m. - 11);
 Mobiliojo ryšio telefono įkroviklių – 53 vnt. (2013 m. – 47, 2012 m. – 47, 2011 m. - 39);
 Švirksčių – 32 vnt. (2013 m. – 5, 2012 m. – 17, 2011 m. - 5);
 Adatų – 30 vnt. (2013 m. – 9, 2012 m. – 11, 2011 m. - 13)

Paimta iš piliečių, bandant perduoti nuteistiesiems:

Pinigų – 0 Lt (2013 m. – 0, 2012 m. – 1500, 2011 m. – 0) ;
 Alkoholinių gėrimų – 2 l (2013 m. – 10,710 l, 2012 m. – 0,6 l, 2011 m. - 0);
 Medžiagų, pripažintų narkotinėmis ar psichotropinėmis – 102 g, 698 tabletės ir 18 ampulių (2013 m. – 52 g. ir 100 tabl., 2012 m. – 62 g. ir 22 tabl., 2011 m. - 54,9 g);
 Mobiliojo ryšio telefonų – 367 vnt. (2013 m. – 207, 2012 m. – 171, 2011 m. - 143.);
 SIM kortelių – 107 vnt. (2013 m. – 74, 2012 m. – 54, 2011 m. - 36);
 Mobiliojo ryšio telefono įkroviklių – 0 vnt. (2013 m. – 4, 2012 m. – 3, 2011 m. - 5);
 Bevielio ryšio interneto jungčių – 0 vnt. (2013 m. – 0, 2012 m. – 3, 2011 m. - 4);
 Švirksčių – 6 vnt. (2013 m. – 5, 2012 m. – 0, 2011 m. - 4);
 Adatų – 4 vnt. (2013 m. – 9, 2012 m. – 2, 2011 m. - 4).

Iš viso:

Pinigų – 19,50 Lt. (2013 m. – 50, 2012 m. – 1550, 2011 m. – 0) ;
 Alkoholinių gėrimų – 2,070 l (2013 m. – 10,860, 2012 m. – 0,85, 2011 m. - 1,08 l);
 Medžiagų, pripažintų narkotinėmis ar psichotropinėmis – 110,5g, 698 tablečių (2013 m. – 55,1 g. ir 100 tab., 2012 m. – 73,2 g ir 22 tab., 2011 m. - 55,9 g) ;
 Alkoholinio raugo – 54 l (2013 m. – 59,5, 2012 m. – 24, 2011 m. - 22,5);
 Mobiliojo ryšio telefonų – 776 vnt. (2013 m. – 547, 2012 m. – 375, 2011 m. - 309);
 SIM kortelių – 348 vnt. (2013 m. – 276, 2012 m. – 196, 2011 m. - 164);
 Duriančių, pjaunančių daiktų – 4 vnt. (2013 m. – 5, 2012 m. – 13, 2011 m. - 11);
 Mobiliojo ryšio telefono įkroviklių – 53 vnt. (2013 m. – 51, 2012 m. – 50, 2011 m. - 44);
 Bevielio ryšio interneto jungčių – 3 vnt. (2013 m. – 7, 2012 m. – 25, 2011 m. - 16) ;
 Švirksčių – 38 vnt. (2013 m. – 23, 2012 m. – 17, 2011 m. - 9);
 Adatų – 34 vnt. (2013 m. – 26, 2012 m. – 13, 2011 m. - 9).

Siekiant užkardyti galimus nuteistųjų pabėgimus, narkotikų bei draudžiamų daiktų patekimo į pataisos namų teritoriją galimybę ir siekiant sustiprinti nuteistųjų apsaugą bei priežiūrą per ataskaitinį laikotarpį buvo nuveikti šie darbai:

- įrengtas naujas įėjimo (išėjimo) į įstaigą durų valdymo pultas Sniego g. 2 sektoriuje;
- sutvarkytas draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permetimus užkardantis tinklas Rasų g. 8 sektoriuje;
- sutaisyta tvora užkardanti nuteistųjų patekimą į draudžiamą zoną Sniego g. 2 sektoriuje;
- įrengta draudžiama zona šalia ūkio paskirties patalpų Rasų g. 8 sektoriuje;
- įrengtos grotos siuntinių ir banderolių išdavimo patalpoje esančiame lange Rasų g. 8 sektoriuje;
- įrengtos grotos drausmės grupės kamerosose esančiuose languose Rasų g. 8 sektoriuje;

- nuolat užkardomas pašalinių asmenų patekimas į senos gamybinės zonos pastatus, esančius Rasų g.6;

- siekiant vaizdo stebėjimo kamerų pagalba stebėti galimas draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permetimų vietas Rasų g. 8 sektoriuje, buvusioje įstaigos teritorijoje išgriauta tvora, iškirsti medžiai bei krūmai ir ant pataisos namų išorinės apsaugos tvoros sumontuota vaizdo stebėjimo kamera;

- siekiant užkardyti draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permetimus į pataisos namų teritoriją Rasų g. 8 sektoriuje, buvusios pataisos namų teritorijos gamybinės zonos gamybiniame pastate Rasų g. 6 įrengti užkardymai patekti ant šio pastato stogo, įrengta permetimus užkardanti kliūtis taip pat įrengtos dvi „Dagilio“ užkardos bei šių užkardų apšvietimas bei papildomai įrengta vaizdo stebėjimo kamera su stebimo objekto apšvietimu;

- siekiant užkardyti draudžiamų nuteistiesiems turėti daiktų permetimus į pataisos namų teritoriją Rasų g. 8 sektoriuje, prie ūkio paskirties pagalbinių patalpų įrengta tvora bei ant esamos tvoros uždėta papildoma apsauginė juosta „Dagilis“;

- siekiant nuteistiesiems užkardyti draudžiamų nuteistiesiems daiktų permestų į įstaigos teritoriją paėmimą, pataisos namų I-ame Rasų g. 8 sektoriuje prie valgyklos įrengta apsauginė tvora;

- bendrosios kratos nuteistiesiems atliktos 18 kartų, atliekant nuteistųjų meno būrelio „Rasos“ patalpų apžiūrą (kratą) bei tikrinant nuteistiesiems perduodamus siuntinius, buvo pasitelkti Lukiškių tardymo izoliatoriaus - kalėjimo pareigūnai – kinologai su tarnybiniu šunimi.

Siekiant užkardyti draudžiamų turėti nuteistiesiems daiktų patekimą į įstaigos teritoriją (Rasų g. 8), poilsio ir švenčių dienomis nuo 8.00 val. iki 24.00 val., bei darbo dienomis nuo 7.00 val. iki 23.00 val. Apsaugos ir priežiūros pareigūnai nuolat patruliavo šalia įstaigos vidinės apsaugos perimetro tvoros.

Pažymėtina, kad narkotinių ir psichotropinių medžiagų patekimo į pataisos įstaigą užkardymo procentas yra 78,4, o mobiliojo ryšio telefonų ir interneto modemų patekimo į pataisos įstaigą užkardymo procentas ataskaitiniu laikotarpiu yra 44,1.

V. NUTEISTŪJŲ SOCIALINĖ REABILITACIJA

Drausmė

Vidutinis sąrašinis nuteistųjų skaičius 2014 m. įstaigoje buvo 591. Per 2014 m. užfiksuoti 2132 nuteistųjų nusižengimai. Skirta nuobaudos 1510 (2013 m. – 1427, 2012 m. - 1327).

Analizuojant 2014 metų pataisos namuose laikomų nuteistųjų drausmės rodiklius pastebima, kad vidutinio sąrašinio skaičiaus nuteistųjų, atliekančių bausmes pataisos namuose rodiklis sumažėjo nuo 605 asmenų 2013 metais iki 591 asmenų 2014 metais. Bendri nuteistųjų daromų drausmės pažeidimų pobūdžio rodikliai 2014 metais, lyginant su 2013 metais, iš esmės žymiai nepasikeitė, pastebimas jų padidėjimas.

Siekiant kuo efektyvesnės nuteistųjų integracijos į visuomenę proceso, buvo dirbama su nusikaltimą padariusių asmenų pakartotinio nusikalstamo rizikos vertinimo metodika (OASys). Pokalbio su nuteistuoju metu buvo renkama informacija nusikalstamo elgesio rizikos vertinimui atlikti. Pradedama nuo dokumentinės medžiagos esančios nuteistojo asmens byloje analizavimo, susisteminti duomenys apie ankstesnius teistumus ir nuosprendžius bei vertinama kita asmens byloje esanti reikšminga informacija. Taip pat renkama informacija apie nuteistojo elgesį laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu, dalyvavimą elgesio pataisos programose ir jo rezultatus, tėvų asmeninių pareigų, numatytų Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, atlikimą.

Statistiniai duomenys rodo, kad 2014 m. vidutinis sąrašinis nuteistųjų skaičius pataisos namuose buvo 591. 2014 m. užregistruota 2132 drausmės pažeidimai (2013 m. – 1946, 2012 m. – 1898). Įstaigoje laikomiems asmenims skirta nuobaudų nutarimais ar įsakymais – 1510 (2013 m. – 1427, 2012 m. – 1327). Drausminėje komisijoje apsvarstyti 185 drausmės pažeidėjai

(atvejai) (2013 m. – 169). Už padarytus bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus nuteistiesiems buvo skiriamos drausminės nuobaudos. Baudžiant nuteistuosius už padarytus drausmės pažeidimus buvo atsižvelgiama į padaryto pažeidimo pobūdį, turimų nuobaudų kiekį bei kitas aplinkybes.

Buvo užfiksuoti 38 drausmės pažeidimai dėl fizinio smurto naudojimo prieš kitus asmenis, 13 drausmės pažeidimų, kai nuteistieji vartojo alkoholį bei jo surogatus, 170 – dėl narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, 145 – dėl uždraustų daiktų gaminimo, įsigijimo ar laikymo. Išimtų uždraustų daiktų daugumą sudaro mobilieji telefonai ir jų priedai.

Nuteistieji dažniausiai nesilaikė įstaigoje nustatytos tvarkos - 576 atvejų (2013 m. - 613, 2012 m. – 582, 2011 m. - 672 atvejai) bei nevykdė įstaigos administracijos reikalavimų – 568 atvejų (2013 m. – 438, 2012 m. – 390, 2011 m. - 409). Uždraustų daiktų gaminimas, įsigijimas arba laikymas – 145 atvejai (2013 m. – 145, 2012 m. – 141, 2011 m. -154); narkotinių medžiagų vartojimas – 150 atvejai (2013 m. – 104, 2012 m. – 127, 2011 m. - 132). Nuteistieji nėra pakankamai motyvuoti gerai elgtis, dalis nuteistųjų nesistengia laikytis nustatytų vidaus tvarkos taisyklių reikalavimų dėl trumpo bausmės laiko, nes toks bausmės laikas apriboja galimybę nuteistiesiems taikyti lygtinį paleidimą arba perkėlimą į lengvąją grupę. Pastebima, kad kai kurie nuteistieji neturi suformuotų teigiamų socialinių vertybių, be to yra nuteistųjų, kuriems gyvenimo sąlygos pataisos įstaigoje geresnės, negu jų buvusios laisvėje. 2014 metais daugiausia pažeidimų, t.y. įstaigoje nustatytos tvarkos nesilaikymas, buvo padaryta ryte ir dieną. Viso užregistruota 1094 atvejai minėtu metu, t.y. 51,3 proc. nuo visų užregistruotų įstaigoje drausmės pažeidimų. Nakties metu, poilsio ir švenčių dienomis daugiausia buvo padaryta šių pažeidimų: narkotinių medžiagų vartojimas, įstaigos administracijos reikalavimų nevykdymas bei draudžiamų daiktų įsigijimas ir laikymas.

Už padarytus bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus nuteistiesiems buvo skiriamos drausminės nuobaudos. Baudžiant nuteistuosius už padarytus drausmės pažeidimus buvo atsižvelgiama į padaryto pažeidimo pobūdį, turimų nuobaudų kiekį bei kitas aplinkybes. Dažniausiai taikyta nuobaudos rūšis, nuteistiesiems, kurie sistemingai pažeidinėja nustatytą tvarką, kaip ir anksčiau, buvo uždarymas į BI – 661 kartai (2013 m. – 555, 2012 m. – 496, 2011 m. – 532). Tai sudarė net 43,8 proc. nuo visų nuteistiesiems skirtų nuobaudų skaičiaus. Ši drausminio poveikio priemonė pastovių pažeidėjų negąsdina nei savo griežtumu, nei lengvatų atėmimu. Laisvalaikio užimtumas, darbas, griežta kontrolė gali turėti įtakos nuteistųjų elgesiui, tačiau pastovių pažeidėjų uždarymas į baudos izoliatorių negąsdina, o kitokių poveikio priemonių nėra.

Įgyvendinant Kriminalinės subkultūros apraiškų laisvės atėmimo vietose prevencijos programą taikyta nuobauda – pataisos įstaigos patalpų ir teritorijos tvarkymas be eilės 5 kartus. Tai viena rečiausiai taikomų nuobaudų, matyt, kaip neefektyvi ir neduodanti norimo rezultato. Piktybiškai ir sistemingai pažeidinėjantys drausmę nuteistieji buvo perkeliama iš paprastosios grupės į drausmės grupę - 118 atvejų. Į drausmės grupę buvo perkelti daugiausia tie nuteistieji, kurie vartojo narkotines medžiagas, įsigydavo arba laikydavo uždraustus daiktus ir nesilaikė nustatytos tvarkos. Nustatytus režimo reikalavimus pažeidinėja tie patys nuteistieji, kurie tai daro sistemingai ir piktybiškai. Todėl įstaigos administracija yra priversta skirti gana griežtas nuobaudas už piktybiškus ir pastovius nustatytos tvarkos pažeidimus, taikant perkėlimą iš paprastosios į drausmės grupę. Daugelis perkeltų nuteistųjų iš paprastos į drausmės grupę, ten nuobaudą atlieka ne pirmą kartą.

2014 metais iš kamerų tipo patalpų nuobaudos atlikti į kalėjimą nebuvo pasiūstas nė vienas nuteistasis (2013 m. – 1, 2012 m. – 3).

Siekiant šalinti sąlygas bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimams daryti, planuojama daugiau nuteistųjų įtraukti į vykdomas pataisos namuose socialinės rehabilitacijos programas, sudaryti palankias sąlygas mokytis, dalyvauti socialinių įgūdžių lavinimo užsiėmimuose, sporto varžybose. Tai turėtų pajvairinti nuteistųjų užimtumą įstaigoje, naikinti subkultūros apraiškas nuteistųjų tarpe ir sudaryti palankias sąlygas jiems integruotis į visuomenę.

2014 m. buvo skiriamas dėmesys nuteistųjų buičiai ir bendrai tvarkai užtikrinti gyvenamosiose patalpose. Gyvenamojo korpuso aukštuose buvo atnaujinti informacijos stendai bei

teisine informacija papildyti karantino patalpose ir bibliotekoje. Kartą per mėnesį buvo organizuojami nuteistųjų susirinkimai būriuose dėl įstaigos bendros padėties, atsakymų į nuteistųjų klausimus, subkultūros problemų, būtinybės taupiai naudoti energetinius resursus.

Užimtumas darbu

Pažymėtina, kad planinį nuteistųjų dirbančių ūkio darbus pareigybių skaičių tvirtina Kalėjimų departamento prie LR TM direktorius, todėl įstaiga neturi galimybės įdarbinti daugiau nuteistųjų negu patvirtintas planinis pareigybių skaičius. Įstaigos administracija siekia, kad nuteistieji neprarastų darbinių įgūdžių ir turėtų galimybę užsidirbti, todėl sudaromos sąlygos darbine veikla užsiimti kuo didesniai nuteistųjų skaičiui. Nuteistųjų, dirbančių ūkio darbus, pareigybių sąrašas tiek 2013 m., tiek 2014 m. patvirtinta 54 etatai. Siekiant darbine veikla užimti kuo daugiau nuteistųjų, jie įdarbinami nepilnai darbo dienai, todėl faktiškai dirba apie 100 nuteistųjų. Jiems siūlomos, tvarkiųjų, valytojų, sanitarų virėjų, pagalbinių darbininkų darbas. Valstybės įmonėje „Mūsų amatai“, kuri vykdo valstybės pavestas socialines funkcijas integruoti nuteistuosius į darbo rinką, 2014 metais buvo įdarbinta 95 nuteistieji.

Pagal statistinius duomenis 2014 m. pabaigoje iš viso buvo įdarbinti 186 nuteistieji (2013 m. – 197, 2012 m. – 194, 2011 m. – 195), iš jų: 89 valstybės įmonėse prie pataisos namų ir 97 ūkiniame aptarnavime.

Pagal bendradarbiavimo sutartis UAB „Ecoservice“ buvo įdarbinta 13 nuteistųjų (2013 m. – 10), kurie rūšiuoja atliekas. UAB „Nauja statyba“ buvo įdarbinti 6 nuteistieji ir UAB „Viktorijos statyba“ (buvusioje „Ilvesta“) buvo įdarbinta 11 nuteistųjų (2013 m. – 8), dirbančių statybų sektoriuje.

Socialinių bei tarpasmeninių įgūdžių vystymui padeda bendradarbiavimas su slaugos namais Palaimintojo kunigo Mykolo Sopočkos hospisu dėl savanoriško nuteistųjų darbo. Ataskaitiniu laikotarpiu hospise savanoriu dirbo vienas nuteistasis.

Užimtumas mokslu, individualia darbine ar kūrybine veikla, mokslinė, meninė ar kita veikla

Socialinė rehabilitacija yra viena iš nuteistųjų, kuriems paskirtas laisvės atėmimas, pataisos priemonių. Nuteistųjų socialinė rehabilitacija – konstruktyvi visuomenės kultūros, pataisos įstaigų darbuotojų, valstybės bei savivaldybių institucijų ir įstaigų, visuomeninių organizacijų, religinių bendruomenių, bendrijų, kitų juridinių bei fizinių asmenų ir nuteistųjų sąveika, apimanti nuteistųjų laisvės atėmimu gero vardo atitaisymą, humaniškų santykių su auka atkūrimą, moralinės ir materialinės žalos atlyginimą, teisių grąžinimą, teistumo panaikinimą, fizinį, psichologinį, pedagoginį, ekonominį, medicininį, dorovinį, teisinį parengimą integruojantis į visuomenę, socialinio statuso atkūrimą, pilnateisio piliečio parengimą, kad nuteistasis galėtų pakankamai gerai elgtis visuomenėje ir taptų vertinga asmenybe tiek pačiam sau, tiek šeimai, visuomenei.

Per ataskaitinį laikotarpį pataisos namuose buvo 15 pareigūnų dirbančių socialinį darbą su nuteistaisiais. Įstaigos Socialinės rehabilitacijos ir Psichologinės tarnybos darbuotojai aktyviai dalyvauja priklausomų asmenų rehabilitacijos programose ne tik Kalėjimų departamento prie LR TM Mokymo centre bet ir bendradarbiaujant su kitomis Europos valstybėmis.

Vykdamas nuteistųjų rehabilitaciją, siekiama, kad kuo daugiau nuteistųjų įgytų tam tikrą išsilavinimą bei profesiją. 2014 m. pabaigoje pataisos namuose mokėsi 300 nuteistųjų (2013 m. – 283, 2012 m. – 255). Iš jų 160 – Vilniaus jaunimo ir suaugusiųjų bendrojo lavinimo konsultaciniame centre ir 137 Vilniaus komunalinių paslaugų mokykloje, 3 nuteistieji, kuriems suteikta teisė išvykti be sargybos už pataisos įstaigos teritorijos ribų, dalyvavo Lietuvos kalinių globos draugijos projekte „Sisteminga nuteistųjų integracija Vilniaus regione“. Vilniaus komunalinių paslaugų mokyklos skyriuje nuteistieji mokėsi suvirintojo, batusiuvio, siuvinių gamintojų, stalių surinkėjų bei elektromontuotojo specialybių. 2013-2014 mokslo metais 176 nuteistieji gavo mokslo baigimo pažymėjimus, iš jų 23 įgijo vidurinį išsilavinimą, 37 – pagrindinį išsilavinimą, 89 nuteistieji gavo profesinės mokyklos baigimo pažymėjimus (2013 m. – 160, 2012

m. – 149). Vykdam projektą „Sisteninga nuteistųjų integracija Vilniaus regione“, 29 nuteistieji mokėsi specialybės Lietuvos kalinių globos draugijos organizacijoje. ir 27 iš jų gavo baigimo pažymėjimus.

Bendrasis lavinimas yra viena iš nuteistųjų, kuriems paskirtas laisvės atėmimas, pataisos priemonių. Bendrasis lavinimas plečia nuteistųjų laisvės atėmimu akiratį, kelia intelekto ir civilizuotumo lygį, sudarydamas kliūtį nusikalstamos veikos recidyvui. Nuteistųjų pataisos procesas bus sėkmingesnis tuomet, kai jie turės žinių apie gamtos ir visuomenės vystymosi pagrindus. Šiuo tikslu 2014 metais Socialinės reabilitacijos skyrius organizavo keturis susitikimus su Vilniaus jaunimo ir suaugusiųjų bendrojo lavinimo konsultacinio centro atstovais. Susitikimo metu nuteistieji buvo informuoti apie bendrojo lavinimo organizavimą pataisos įstaigose, apie tai, kaip išmokti siekti užsibrėžto tikslo, nugalėti sunkumus ir nesėkmės, deramai organizuoti savo laiką, apie pagrindinės mokyklos baigimo ir brandos egzaminų organizavimo tvarką, apie pasiruošimą brandos egzaminams ir jų laikymą.

Siekiant užtikrinti nuteistųjų užimtumą naudinga ir tikslinga linkme bei didinti jų motyvaciją elgesio korekcijai, 2014 metais buvo peržiūrėtos įstaigoje vykdomos socialinės reabilitacijos programos bei patvirtintos naujos jų redakcijos:

1. **„Dailės ir meninio ugdymo programa“**, kurios tikslas – skatinti nuteistuosius vystyti įvairius gebėjimus bei interesus, nustatyti ir puoselėti jų potencialą bei skatinti kūrybingumą;

2. **„Agresijos ir autoagresijos valdymo psichologinio konsultavimo programa“**, kurios tikslas - suteikti nuteistiesiems žinių, kaip valdyti agresiją ir autoagresiją.

3. **„Nuteistųjų pozityvaus užimtumo priemonių programa“**, kurios tikslas – mažinti recidyvinio nusikalstamumo riziką sudarant sąlygas nuteistiesiems realizuoti savo gebėjimus ir sumanymus, ugdant jų savarankiškumą, asmenines vertybes, gerinant bendrą išsilavinimą, mažinant įtampą pataisos įstaigoje.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo vykdomos 9 nuteistųjų socialinės reabilitacijos programos, į kurias įtraukiami visi laisvės atėmimo bausmės atliekantys asmenys:

1. Tipinė naujai atvykusių į pataisos įstaigą nuteistųjų adaptacijos programa;
2. Tipinė nuteistųjų integracijos į visuomenę programa;
3. Asmenų, kuriuos rengiamasi paleisti iš laisvės atėmimo vietų, teisinio ir socialinio švietimo programa;
4. Kriminalinės subkultūros apraiškų laisvės atėmimo vietose prevencijos programa;
5. Dailės ir meninio ugdymo programa;
6. Nuteistųjų pozityvaus užimtumo priemonių programa;
7. Agresijos ir autoagresijos valdymo psichologinio konsultavimo programa;
8. Priklausomų nuo psichiką veikiančių medžiagų asmenų reabilitacijos programa;
9. Pozityvaus mąstymo ir neigiamų emocijų įveikos psichologinio konsultavimo programa.

Nuteistųjų, lankančių įvairias ugdymo programas skaičius yra labai kintantis, kadangi vyksta didelė nuteistųjų kaita pataisos namuose. Iš viso programose dalyvavo 415 nuteistųjų. Įstaigoje taikomos socialinės reabilitacijos programos yra nuolat plėtojamos.

Vilniaus pataisos namuose bausmę atliekantiems nuteistiesiems yra leista užsiimti individualia darbine ar kūrybine – veikla. Meninės kūrybos studijoje „Rasos“ dalyvauja 20 nuteistųjų bei meninės kūrybos studijoje „Feniksas“ dalyvauja 11 nuteistųjų.

Gražus darbuotojų ir nuteistųjų komandinio darbo pavyzdys, turintis ir psichoterapinį poveikį - Vilniaus pataisos namų administracijos ir nuteistųjų, dirbančių dailės studijoje „Rasos“ - 2014 m. gruodžio 22 d. Vilniaus vaikų globos namų „Gilė“ auklėtiniams atvežtas specialios dovanėlės iš Vilniaus pataisos namų – dešimtys medinių žaisliukų (lėktuvėlių, automobiliukų, arkliukų, ežiukų, kaladėlių ir kt.), kuriuos per kelias savaites pagamino pataisos namų nuteistieji. Vilniaus pataisos namų administracija džiaugiasi, kad Vilniaus pataisos namuose laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistieji taip nuoširdžiai ir noriai sureagavo į kvietimą pagaminti vaikučiams žaisliukų, ir taip prisidėti prie Kalėdinės šventės dvasios, pradžiuginti tuos vaikus, kurie galbūt labiausiai laukia dovanų, bet ne visada jų sulaukia.

Taip pat įstaigoje kasdien veikia muzikos studija, kurią lanko 20 nuteistųjų. Muzikos užsiėmimus veda Vilniaus mokymo centro muzikos mokytojas.

2014 metais buvo leidžiami nuteistųjų laikraščiai „Rasų aidas“ ir „Žvilgsnis“, kuriuose buvo apžvelgtos aktualios nuteistųjų gyvenimo problemos, patarimai ieškant sprendimo būdų bei išspausdinti nuteistųjų kūrybos eilės, apsakymai.

Vilniaus pataisos namų nuteistieji neliko abejingi savo pilietinėms pareigoms ir:

- 2014 m. gegužės 7 – 9 dienomis dalyvavo Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose. Išankstiniame balsavime paštu Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose dalyvavo 320 nuteistųjų.

- 2014 m. gegužės 21 – 23 dienomis nuteistieji dalyvavo išankstiniame balsavime paštu Lietuvos Respublikos Prezidento antrojo turo bei Europos Parlamento rinkimuose. Balsavo 327 nuteistieji.

- 2014 m. birželio 25 ir 26 dienomis nuteistieji dalyvavo išankstiniame balsavime paštu dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9, 47 ir 147 straipsnių pakeitimo. Referendume dalyvavo 171 nuteistasis. Balsavimo metu užfiksuotų referendumo ar agitacijos tvarkos pažeidimų nebuvo, visi balsavimo teisę turėję nuteistieji turėjo galimybę laisvai išreikšti savo pilietinę valią.

Vykdamas visuotinę teisinių žinių įvertinimo akciją, 2014 m. rugsėjo 30 d nuteistiesiems buvo organizuotas „Lietuvos Respublikos Konstitucijos egzaminas 2014“. LR Konstitucijos egzaminas I-ojo etapo laikymas, kuriame dalyvavo 21 nuteistasis. Į 25 ir daugiau klausimų teisingai atsakė ir II-ąjį etapą „Lietuvos Respublikos Konstitucijos egzaminas 2014“ pateko du dalyviai.

2014 m. spalio 14 d. įvyko „Lietuvos Respublikos Konstitucijos egzaminas 2014“ II-asis etapas, kuriame dalyvavo du nuteistieji. „Lietuvos Respublikos Konstitucijos egzaminas 2014“ nugalėtoju tapo nuteistasis L. Žukas.

Vykdamas 2013 m. rugsėjo 30 d. Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-322 patvirtintą „Asmenų, kuriuos rengiamasi paleisti iš laisvės atėmimo vietų teisinio ir socialinio švietimo“ programą 2014 m. programose dalyvavo 121 nuteistasis.

Vykdoma kriminalinės subkultūros apraiškų laisvės atėmimo vietose prevencijos programa. Minėtos programos tikslas – nuosekliai, kompleksiskai, sistemingai mažinti kriminalinės subkultūros įtaką laisvės atėmimo bausmės vykdymo procesui, siekiant išgyvendinti subkultūros lemiamus kriminalinio pobūdžio nuteistųjų tarpusavio santykius.

Mažinant tarp nuteistųjų kriminalinės subkultūros apraiškas, atlikta 222 (2013 m. – 206, 2012 m.- 210) naujai atvykusių į įstaigą nuteistųjų apklausų apie kriminalinės subkultūros sklaidą bei paplitimą. 2014 m. skirta 239 paskatinimai (2013 m. – 270, 2012 m- 160).

2014 m. devyniems nuteistiesiems buvo suteikta teisė išvykti į namus (2013 m. – 15). Išvykų suteikta mažiau, kadangi balandžio mėn. vienas nuteistasis grįžo apsvaigęs, o kitas nesugrįžo laiku, tai sąlygojo, kad 2014 m. II-ame pusmetyje mažiau nuteistųjų buvo suteikta teisė išvykti į namus.

2014 m. pabaigoje nuteistųjų bibliotekoje buvo 20529 knygos, iš jų: 18 794 grožinės literatūros. Nuo metų pradžios buvo įsigyta 311 knygos bibliotekos fondui papildyti. Įstaigos lėšomis buvo užsakyta 74 egzemplioriai periodinių spaudos leidinių, nuteistieji savomis lėšomis įsigijo 10 egzempliorių.

Per 2014 metus Vilniaus pataisos namuose buvo organizuojami nuteistųjų susirinkimai būriuose dėl įstaigos bendros padėties, atsakyta į nuteistųjų klausimus bei aptartos subkultūros keliamos problemos. Susirinkimų metu nuteistieji papildomai buvo informuoti, jog jie privalo vykdyti įstatymų reikalavimus ir laikytis nustatytų elgesio taisyklių. Taip pat buvo aiškinama apie elektros energijos sąnaudų apskaičiavimą ir išlaidų už sunaudotą elektros energiją apmokėjimą bei šių energijos šaltinių taupymą.

Nuo metų pradžios buvo išsiųsta 293 pranešimai apie ruošiamus paleisti asmenis, gauti 196 teigiami atsakymai dėl nuteistųjų apgyvendinimo. Nuteistiesiems nuolat primenama, kad jie privalo atlyginti nusikaltimų padarytą žalą. 2014 metais 353 nuteistieji privalėjo atlyginti padarytą žalą. Bendra ieškinių suma (tūkst.Lt) siekė 9.041525,7. Per ataskaitinį laikotarpį išskaičiuota iš darbo

užmokesčio pinigų suma (tūkst.Lt) ieškiniams sumokėti buvo 92623,05. Savanoriškai sumokėta ieškinių suma litais siekė vos 42 Lt.

2014 metų pabaigoje 170 nuteistieji neturėjo asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų, 5 nuteistieji neturėjo jokio LR pilietybę patvirtinančio dokumento. Nuo metų pradžios išsiųsti 99 dokumentai į migracijos tarnybą dėl asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų gavimo, išduoti 77 asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai. Iš jų: asmens tapatybės kortelių – 67, Lietuvos Respublikos piliečių pasų – 6, Leidimų nuolat gyventi Lietuvoje – 4.

Igyvendinant ESF finansuojamo projekto „Sisteminga nuteistųjų integracija Vilniaus regione“ tikslus nuo 2012 m. balandžio 1 d. įstaigos nuteistuosius, kurie gali būti paleisti į laisvę lygtinai prieš terminą, konsultuoja bei vykdo socialinių įgūdžių lavinimo programą Lietuvos kalinių globos draugijos, Vilniaus miesto ir regiono Probacijos tarnybos ir Vilniaus arkivyskupijos Caritas savanoriai. Vykdydami šį projektą, Lietuvos kalinių globos draugijos (toliau – LKGD) savanoriai atlieka mentorius funkcijas – palaiko žmogišką santykį su laisvės atėmimo bausmę atliekančiais asmenimis, veda pokalbius apie savanoriško gyvenimo planus, padeda spręsti įvairias socialines programas. LKGD savanorės įpareigosos vesti socialinių įgūdžių ugdymo programą, kurios misija – padėti įgyti ar atkurti prarastus socialinius įgūdžius, naudojant darbo grupėje metodą. Ataskaitiniu laikotarpiu užsiėmimuose dalyvavo 29, baigimo pažymėjimus gavo 27 nuteistieji. Minėti nuteistieji kiekvieną dieną vyksta į socialinių įgūdžių lavinimo užsiėmimus, kurie organizuojami Lietuvos kalinių globos draugijoje. Projekto trukmė 3 metai. Projektas baigiasi 2015 m. sausio 31 d

2014 m. gegužės 28 d. buvo patvirtintas Vaizdinės informacijos transliavimo nuteistiesiems tvarkos aprašas (Vilniaus pataisos namų direktoriaus įsakymas Nr. 3-90).

Rugpjūčio mėn. įstaigoje buvo įdiegta vaizdinės informacijos pateikimo nuteistiesiems sistema, o rugsėjo 1 d. pradėtas vaizdinės informacijos transliavimas nuteistiesiems. Parodyti šie laidų ciklai – „Apie toleranciją kitaip“, „Žano kelias“, „24 diena“, „Virusas“, „Mano šventė“, „Vaistai“, „Lilija“ ir „Filadelfija“.

Siekiant surinkti ir apibendrinti informaciją apie įstaigoje sukurto kanalo transliavimo ir pateikiamos medžiagos veiksmingumą bei tolimesnio transliavimo poreikį 2014 m. spalio mėnesį Socialinės reabilitacijos skyriaus darbuotojai atliko nuteistųjų apklausą. Nuteistiesiems buvo išdalinta 100 anketų. Atlikta apklausa parodė, kad 57 % apklausoje dalyvavusiems nuteistiesiems patiko vaizdinės informacijos transliavimas, 62 % apklaustų nuteistųjų galvoja, kad vaizdinės informacijos transliavimas gerina jų psichoedukacinę savišvietą ir propaguoja sveiką gyvenimą. Anketos rezultatai taip pat parodė, kad 72 % nuteistųjų norėtų, kad būtų tęsiamas vaizdinės informacijos transliavimas. Ateityje nuteistieji norėtų matyti filmus ir laidas apie sveiką gyvenimo būdą, sportą, tikėjimą, emigraciją, integraciją į visuomenę, gamtą ir pasaulio istoriją.

Atsižvelgiant į nuteistųjų religinius, dvasinius ir moralinius poreikius, tęsiamas bendradarbiavimas su Lietuvos kapelionų asociacijos atstovais. Nuteistieji turi galimybę lankytis pataisos namų koplyčioje, kur laikomos Šv. Mišios, vyksta Šv. Rašto skaitymas ir aptarimas, savęs pažinimas, gyvenimo prasmės ieškojimas. Psichologinė grupė bendradarbiauja su VŠĮ „Socialiniai paramos projektai“. Per ataskaitinį laikotarpį įstaigoje lankėsi „Veikliųjų žmonių“ bendrijos savanoriai, evangelinio tikėjimo krikščionių bendruomenės, „Tikėjimo žodis“, krikščionių bažnyčios atstovai, stačiatikių ir pravoslavų šventikai, šv. Mergelės Marijos Nekalto prasidėjimo bažnyčios atstovės. Ateityje planuojama bendradarbiauti su didesniu ratu visuomeninių organizacijų atstovais. Šis bendradarbiavimas didina nuteistųjų užimtumą, norą greičiau integruotis į visuomenę.

Siekiant nuteistųjų turiningo laisvalaikio praleidimo bei užimtumo, 2014 metais nuteistiesiems buvo organizuoti 90 sportinių – kultūrinių renginių. 2014 metais nuteistiesiems buvo organizuoti svarbiausių valstybinių ir religinių švenčių minėjimai: sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena, renginiai skirti Užgavėnių šventei, Lietuvos valstybės atkūrimo ir Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienoms paminėti, Motinos diena, Europos diena, Tėvo diena, Rasos (Joninių) šventė, Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena, Mokslo ir žinių dienos minėjimas, Visų Šventųjų, Pasaulinė AIDS diena, Šv. Kalėdos.

Pirmąjį birželio sekmadienį Lietuvoje švenčiame Tėvo dieną, kuomet sveikiname visus tėčius ir senelius. Ši diena buvo ypatinga ir būriui nuteistųjų, nes jiems šia proga, gegužės 29 d.

buvo organizuotas psichoedukacinis susitikimas su artimaisiais bei giminėmis. Susitikime dalyvavo 13 nuteistųjų artimųjų. Susitikimo metu artimiesiems buvo parodytos nuteistųjų laikymo bei gyvenimo sąlygos.

Š. m. birželio 3 d. nuteistiesiems skyriaus darbuotojai organizavo renginį „Religinumo samprata, laisvanoriškumo principas ir nuteistųjų dalyvavimo religinėje bendruomenėje galimybės“, Renginio metu buvo naudojamosi pravoslavų bažnyčios Lietuvoje, Lietuvos musulmonų religinės bendruomenės, Lietuvos vedų kultūros centro medžiaga ir kt. šaltiniais.

Minint pasaulinę AIDS dieną 2014 m. lapkričio 28 d. gydytoja D. Kanckaja skaitė nuteistiesiems paskaitą „ŽIV, AIDS profilaktika“. Paskaitos metu gydytoja papasakojo apie viruso atsiradimą, užsikrėtimo būdus, apsaugojimo priemones. Nuteistieji labai aktyviai dalyvavo paskaitoje, pateikė gydytojai daug įdomių klausimų. Po paskaitos nuteistiesiems buvo suteikta galimybė anonimiškai atlikti ŽIV nustatymo testą. Šia galimybe pasinaudojo nemaža dalis nuteistųjų.

Nuo 2014 m. lapkričio 28 d. nuteistiesiems, laisvės atėmimo bausmę atliekantiems Vilniaus pataisos namuose, yra rodomi meniniai/dokumentiniai filmai ŽIV ir AIDS tematika. Pasaulinės AIDS dienos proga buvo įrengtas ir apipavidalintas stendas apie ŽIV ir AIDS, šių ligų prevenciją, profilaktiką.

Nuteistiesiems buvo organizuoti krepšinio, futbolo, bėgimo, rankų lenkimo turnyrai. Sportinių varžybų tikslas – didinti nuteistųjų laisvalaikio užimtumą bei lavinti fizinį jų pasirengimą.

Vilniaus pataisos namų nuteistieji aktyviai dalyvauja organizuojamose socialinėse akcijose:

2014 m. sausio - kovo mėnesiais Vilniaus pataisos namuose vyko akcija „Tūkstantis žiedų“. Akciją vykdė Lietuvos kalinių globos draugijos savanorės, kurios kartu su aštuoniais nuteistaisiais darė paveiklus iš atlasinių gėlių. Akcijos tikslas - išmokinti daryti gražius, vertingus dalykus, bei šviesti visuomenę, kad nuteistųjų darbai gali būti prasmingi ir teikiantys džiaugsmą. Šie paveikslai kovo 8 dienos proga buvo įteikti moterims iš Vilniaus moterų krizių centro. Ši akcija pažadino daug švelnių jausmų. Akcijos metu vyrai mielai dalinosi savo išgyvenimais, diskutavo apie moteriškumo prasmę ir esmę. Tokiu būdu buvo prisidėta prie prevencijos prieš smurtą prieš moteris. Meninio proceso dėka buvo lavinami nuteistųjų socialiniai įgūdžiai, taip pat atsiskleidė asmenybė, vyrų gerosios savybės. Vyrų stropumas bei noras įgyvendinti projektą įrodė, kad nuteistieji mielai užsiima darbine veikla, nori būti užimti, mielai ir atsakingai prisideda prie veiklos.

2014 m. kovo 26 d. pasitinkant pavasarį bei paukščių sugrįžimą, nuteistieji savo pagamintus inkilus iškabino Karalienės Mortos mokykloje ir VŠĮ Palaimintojo kunigo Mykolo Sapočkos hospise;

2014 m. balandžio 16 d. nuteistieji, atliekantys bausmę atskirame sektoriuje Sniego g. 2, surengė vaikų globos namų auklėtiniams „Gilė“ pavasario šventę. Kiekvienam atvykusiam vaikui padovanojo po inkilėlį;

2014 m. spalio 8 d. nuteistieji dalyvavo renginyje „Vilties laukai“, skirtame paminėti Pasaulinei Hospisų bei Paliatyvios medicinos dienai paminėti. Jie VŠĮ Palaimintojo kunigo Mykolo Sapočkos hospiso teritorijoje sodino geltonųjų narcizų svogūnėlius.

Jau penktus metus iš eilės vykusi Kalėdinių dovanėlių gaminimo akcija 2014 metais įgavo „Kalėdinės žinutės“ pavadinimą. Jos metu nuteistieji, drauge su VŠĮ „Teistų asmenų reintegracijos pradžia“ (toliau – TARP)“ nevyriausybinės organizacijos socialine darbuotoja, ir vėl turėjo proga savo rankomis gaminti dovanėles giminėms ir artimiesiems, su tikslu pasveikinti, parodyti dėmesį ir stengtis išlaikyti ryšį. Buvo siuvama, mezgama bei tapoma, tačiau labiausiai visi laisvės atėmimo bausmes atliekantys vyrai savo jėgas išbandyti panoro naujoje sapnų gaudyklė gaminimo srityje. (Sapnų gaudyklės tai Amerikos indėnų sugalvotas, blogus sapnus atbaidantis ir gerus pritraukiantis, talismanas). „Kalėdinė žinutė“ įgyvendinta Lietuvos Katalikų Religinės šalpos bei Vilniaus pataisos namų lėšomis.

Dovanėlės buvo gaminamos rugsėjo – lapkričio mėnesiais. Į užsiėmimus vyrai vaikščiojo du kartus per savaitę. Per pirmąsias gruodžio mėnesio savaites rankų darbo gaminiai buvo pristatyti nuteistųjų artimiesiems visoje Lietuvoje. Vilnius, Kaunas, Mažeikiai, Klaipėda, Gargždai, Jurbarkas, Ignalina, Jonava ir kiti miestai bei miesteliai buvo lankomi „TARP“ savanorių (viso

aplankytos 22 šeimos). Prieš pat Kalėdas laisvės atėmimo bausmes atliekantys vyrai taip pat gavo galimybę išvysti savo artimuosius akcijos metu sukurtose video žinutėse. Tokiu būdu nuteistiesiems suteiktas taip reikalingas atgalinis ryšys.

Manoma, kad panašios akcijos ir jų vykdymas prisideda prie visuomenės nuostatų keitimo, moko savarankiškumo, atsakingumo bei ugdo altruistiškas nuteistųjų savybes. Maži, bet prasmingi darbai negali būti neįvertinti ir nepastebėti.

Nuolat siekiama, kad kuo daugiau nuteistųjų dalyvautų įvairiuose projektuose, sporto ir kultūriniuose renginiuose, kad kuo daugiau bendrų susitikimų su pareigūnais, nuteistaisiais ir jų artimaisiais bei visuomenės organizacijomis.

Narkomanijos prevencija. Psichologinė pagalba. Nuteistųjų sveikatos priežiūra

2014 metais psichologinis darbas toliau buvo vykdomas siekiant palaikyti pozityvius nuteistųjų tarpasmeninius santykius, atsižvelgiant į jų asmeninius ir socialinius poreikius bei įvertintus rizikos veiksnius. Psichologinis darbas buvo orientuotas į savalaikę asmeninę psichologinę pagalbą, siekiant padėti spręsti vidines psichologines problemas, formuoti konstruktyvius problemų bei krizinių situacijų įveikos būdus. Šiuo tikslu metų bėgyje buvo suteiktos 2495 psichologinės konsultacijos. Iš jų 510 konsultacijų suteikta asmenims, turintiems priklausomybės problemų, siekiant vykdyti atrankinę prevenciją. Taip pat, vykdant bendrąją prevenciją, metų bėgyje pateiktos 168 rekomendacijos dalyvauti Priklausomybių ligų reabilitacijos programoje, taip pat šių pokalbių metu akcentuotos priklausomybių ir žalingo vartojimo negatyvios pasekmės bei poveikis.

Remiantis Individualaus darbo su nuteistuoju knygelės pildymo instrukcija, kurioje nurodoma, kad per 10 d. nuo nuteistojo atvykimo į įstaigą, sudaromas nuteistojo pataisos planas ir pradedamas aiškinamasis ir tiriamasis darbas, buvo atliekamas pirminis nuteistojo asmenybės psichologinis įvertinimas, siekiant įvertinti nuteistojo adaptacijos galimybes, individualaus psichologinio poveikio bei socialinės reabilitacijos kryptį nustatymą ir koregavimą. Šis darbas prasideda nuo naujai į įstaigą atvykusių nuteistųjų, kuriems dar karantino patalpose atliekamas pirminis nuteistojo būsenos ir savijautos įvertinimas naudojant Beko depresijos (toliau –BD) skales bei pokalbį. Atlikta 170 BD testų. Remiantis 2014 m. rugsėjo 2 d. Kalėdinių departamento prie LR teisingumo ministerijos direktoriaus įsakymu „Dėl savižudybių ir savęs žalojimo laisvės atėmimo vietų įstaigose prevencijos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Nr. V-353), nuo rugsėjo 2 d. vietoj BD skalių imta naudoti nurodytą Suicidinės rizikos įvertinimo klausimyną. Juo naudojantis buvo atlikti 73 naujai atvykusių nuteistųjų vertinimai. Iš viso per 2014 m. buvo atlikti 243 pirminiai įvertinimai.

Įgyvendinant savižudybių ir savęs žalojimo prevencijos priemones, pateikta 62 psichologinės pažymos – rekomendacijos pataisos įstaigos administracijai dėl nuteistųjų ir suimtųjų, priklausančių didelės rizikos grupei dėl savęs žalojimo ar bandymo nusižudyti, sustiprintos priežiūros, bendravimo ypatumų. Buvo pravestos 573 prevencinio pobūdžio konsultacijos, t.y. psichologinių krizių, savižudybių, tyčinio savęs žalojimo ir kitais reikšmingais atvejais, su linkusiais žalotis ar krizinius jausmus išgyvenančiais nuteistaisiais. Jų metu buvo akcentuojami efektyvesni impulsų kontrolės įgūdžiai, gerinami savivokos gebėjimai, mokoma adekvačių problemų sprendimo strategijų bei alternatyvių atsipalaidavimo technikų. Tais atvejais, kuomet nuteistieji gyveno tose pačiose patalpose, kuriose vyko savęs žalojimo ar suicidiniai veiksmai, buvo aiškinamasi nuteistųjų reakcijos, emocinis fonas bei išgyvenimai ir pagal poreikį teikiamos psichologinės konsultacijos, siekiant tinkamos postvencijos tikslų.

Vykdamas bendrąją prevenciją naujai atvykusiems nuteistiesiems, buvo organizuojami pokalbiai apie priklausomybių ir žalingo vartojimo negatyvias pasekmes bei poveikį, skaičius – 150.

Per praėjusius metus buvo parengta 110 pažymų – charakteristikų. Pateikta 10 pažymų – charakteristikų dėl nuteistųjų įtraukimo ar išbraukimo/palikimo į linkusių pabėgti įskaitą, 68 pažymos dėl nuteistųjų esamos psichologinės būklės, 12 pažymų – charakteristikų dėl nuteistųjų įtraukimo ar išbraukimo/palikimo į linkusių užpulti įskaitą bei 20 pažymų dėl motyvacijos dirbti už

pataisos įstaigos ribų be sargybos. Pažymose pateikiami duomenys apie nuteistojo psichinės būklės ir elgesio ypatumus, atlikto psichologinio vertinimo rezultatai, taip pat nuteistojo socialiniai ryšiai, planuojama asmeninės ir darbinės veiklos ateities perspektyva.

Įgyvendinant probacijos sistemos Lietuvoje koncepcijos planą ir siekiant kuo efektyvesnės nuteistųjų integracijos, buvo dirbama su nusikaltimą padariusių asmenų kartotinės nusikalstamos rizikos vertinimo ir ikiteisminių išvadų rengimo metodikomis. Nuosekliai buvo atliekamas asmenybės psichologinis įvertinimas, naudojant adaptuotas rizikos metodikas (HCR-20, PCL-SV, OASys). Remiantis šiomis metodikomis, nustatomi ne tik kriminalinės rizikos veiksniai bei suicido ir autoagresijos tikimybė, bet ir teikiama reikalinga psichologinė parama, įvertinamos nuteistųjų individualios asmenybės savybės. Visos šios priemonės sudaro pagrindą teisingam reabilitacijos programų parinkimui, adekvačių konsultavimo tikslų iškėlimui bei veiksmingam programų pritaikymui.

Taip pat metų bėgyje, taikant pakartotinio nusikalstamumo rizikos įvertinimo metodikas, parengtos 295 psichologinės išvados dėl lygtinio paleidimo taikymo iš pataisos įstaigos bei atlikti 357 nuteistųjų asmenybės psichologiniai įvertinimai:

- 295 – naudojant rizikos įvertinimo OASys metodiką;
- 42 – naudojant kartotinio smurtinio elgesio rizikos vertinimo HCR-20 metodiką;
- 35 – naudojant psichopatijos lygmens nustatymo PCL:SV metodiką;
- 1 – naudojant kartotinio seksualinio smurto rizikos vertinimo SVR-20 metodikas;
- 3 – naudojant prievartos tarp sutuoktinių rizikos vertinimo SARA metodiką.

Toliau buvo vykdoma 2012-06-25 Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-211 aprobuota elgesio korekcijos programa „Elgesys – Pokalbis – Pasikeitimas“ (E P P). Programa vykdoma siekiant nuteistųjų mąstymo ir elgesio pozityvių pokyčių bei mažinant nuteistojo pakartotinio nusikalstamumo riziką. 2014 metais užsiėmimuose dalyvavo 17 nuteistųjų.

Vadovaujantis Psichologinių tarnybų, veikiančių laisvės atėmimo vietose, darbo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 86 „Dėl pataisos įstaigos psichologinės tarnybos struktūros, veiklos principų ir formų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009 m. balandžio 6 d. įsakymo Nr. 1R-111 redakcija, kuriame numatyta, kad psichologinė tarnyba organizuoja ir vykdo programas tikslinėms nuteistųjų grupėms, 2014 metais buvo suorganizuota 388 individualių ir grupinių vykdomų programų užsiėmimų, kuriuose dalyvavo 286 nuteistieji. Taip pat 2014 metais su Kalėjimų departamentu prie LR teisingumo ministerijos buvo suderintos ir pagal rekomendacijas pakoreguotos šios psichologinio konsultavimo programos:

1. „Agresijos ir autoagresijos valdymo“ psichologinio konsultavimo programa (patvirtinta 2014 m. birželio 27 d., direktoriaus įsakymu Nr. 3-103).
2. „Pozityvaus mąstymo ir neigiamų emocijų įveikos“ psichologinio konsultavimo programa (patvirtinta 2014 m. spalio 1 d., direktoriaus įsakymu Nr. 3-154).

Siekiant užtikrinti savalaikės postvencijos tikslus, Psichologinė tarnyba, tikslinių budėjimų įstaigoje metu, teikė psichologinę pagalbą nuteistiesiems po suicido krizės. Buvo aiškinamasi nuteistųjų reakcijos, emocinis fonas bei išgyvenimai ir pagal poreikį teikiamos psichologinės konsultacijos.

Rugsėjo 15d. Vilniaus pataisos namų Psichologinę tarnybą papildė asmenų, priklausomų nuo psichiką veikiančių medžiagų, reabilitacijos grupės personalas. 2014 metais siekiant padėti narkomanų reabilitacijos grupės nariams efektyviai taikyti blaivėjimo praktikas, buvo pravestas 251 grupinis (atkryčio, tapatybės, užduočių, asertyvaus elgesio ir psichologiniai teminiai) užsiėmimas. Siekiant motyvuoti narkomanų reabilitacijos grupę gydymuisi bei norint parodyti sėkmingus pavyzdžius iš viso per 2014 metus buvo suorganizuota 50 susitikimų su blaiviai gyvenančiais alkoholikais. Taip pat, siekiant padėti narkomanų reabilitacijos grupės nariams sudaryti asmeninius individualaus vystymosi planus, pravesta 315 individualių konsultacijų.

Siekiant stiprinti nuteistųjų šeiminius ryšius bei padėti narkomanų reabilitacijos grupės narių artimiesiems geriau suprasti priklausomybės ligą, sveikimo principus bei galimus pagalbos būdus

per 2014 metus narkomanų reabilitacijos grupėje buvo suorganizuoti 3 psichoedukaciniai susitikimai su artimaisiais.

Ataskaitinio laikotarpio metu buvo bendradarbiaujama su nevyriausybinėmis organizacijomis ir įvairiais socialiniais partneriais. Siekiant motyvuoti nuteistuosius integruotis į visuomenę, „MANO GURU“ darbuotojas Vitalijus Maslovas pravedė 35 užsiėmimus. Taip pat, VšĮ „Teistų asmenų reintegracijos pradžios“ vadovė Lina Šarkaitė tikslinei grupei pravedė 9 užsiėmimus siekiant skatinti ir ugdyti nuteistųjų darbo paieškos įgūdžius bei didinti jų gebėjimą konkuruoti darbo rinkoje ir prisitaikyti prie besikeičiančių jos poreikių. Šiuose užsiėmimuose dalyvavo 18 nuteistųjų.

Siekiant teikti nuteistiesiems informaciją bei žinias apie priklausomybės įveikimo būdus, pravedta 81 Įžanginės grupės užsiėmimas. Siekiant motyvuoti nuteistuosius pokyčiui per 2014 metus BI, KTP, drausminėje grupėje, karantine bei kituose būriuose, priklausomybių specialistai pravedė 271 konsultaciją. Taip pat, 2014 m. liepos 28 – rugpjūčio 8 dienomis buvo praveistas Intensyvios motyvacinės-edukacinės terapijos kursas 11-ai nuteistųjų.

Bendrai, per 2014 m. į narkomanų reabilitacijos grupę atėjo 24 nuteistieji. 8 nuteistieji šią grupę baigė, 5 išėjo savo noru, o 9 buvo pašalinti už taisyklių ir tvarkos pažeidimus.

Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos specialistai pritarė Vilniaus pataisos namų pasiūlymui perkelti iš kitų pataisos namų priklausomus nuo psichiką veikiančių medžiagų nuteistuosius reabilitacijos kursui į Vilniaus pataisos namuose funkcionuojantį Narkomanų reabilitacijos centrą (2014-01-29 raštas Nr. 1S-387). Atsižvelgiant į tai, kad toks tikslinis nuteistųjų perkėlimas iš vienos įstaigos į kitą yra inovatyvus ne tik priklausomų nuo psichiką veikiančių medžiagų nuteistųjų bendruomenei, bet ir laisvės atėmimo vietų personalui, Vilniaus pataisos namai buvo įpareigoti parengti Narkomanų reabilitacijos centro nuostatus, nuteistųjų perkėlimo iš kitų pataisos namų į Vilniaus pataisos namus tvarką, nuteistųjų atrankos kriterijus ir kitą dokumentinę medžiagą, susijusią su Narkomanų reabilitacijos centro plėtra. 2014 m. balandžio-gegužės mėn. buvo parengtas „Nuteistųjų perkėlimo iš Marijampolės pataisos namų į Vilniaus pataisos namuose veikiančią Narkomanų reabilitacijos grupę tvarkos aprašo“ projektas.

Pilotinis dviejų pataisos įstaigų bendradarbiavimo dėl priklausomų nuteistųjų projektas padėtų kurti pozityvias tradicijas sprendžiant priklausomybių klausimus, atskleistų praktinėje veikloje iškylančias problemas, apsaugotų nuo galimų platesnio masto rizikų ir grėsmių.

2014 m. užregistruota pasitvirtinę 224 narkotinių medžiagų vartojimo atvejai. Buvo nuolat taikomos kompleksinės prevencijos priemonės kovai su narkotikų plitimu ir jų vartojimu, narkotinių medžiagų patekimo į Vilniaus pataisos namus užkardymui. Tačiau narkotikų vartojimas išlieka opi pataisos namų problema. Siekiant spręsti šią problemą pataisos namuose toliau bus tęsiamas darbas su nuteistaisiais vartojančiais narkotines bei psichotropines medžiagas. Priklausomų nuo psichiką veikiančių medžiagų asmenų terapijai Vilniaus pataisos namuose vykdoma Priklausomų nuo psichiką veikiančių medžiagų asmenų reabilitacijos programa. Ši programa skirta nuteistiesiems, kurie yra išreiškę norą gydytis nuo priklausomybės. Įstaigoje pagal minėtą programą dirba du darbuotojai, kurie papildomai savo patirtimi dalijasi su kitų pataisos įstaigų darbuotojais. Šiuo metu pagal šią programą reabilitacijos grupėje gydomi aštuoni nuteistųjų. Be to, psichologai veda nuteistiesiems, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę pataisos namuose, motyvacinio pobūdžio priklausomybių prevencijos užsiėmimus („Įžanginė grupė“). 2015 m. toliau bus plėtojamas programinio darbo su nuteistaisiais principas. Nuteistieji, norintys atsisakyti žalingų įpročių bus agituojami dalyvauti grupinėje ir individualioje terapijoje. Bus siekiama daugiau nuteistųjų įtraukti į Priklausomų nuo psichiką veikiančių medžiagų asmenų terapiją, mokymąsi, darbą.

2014 metais vykdant narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos ir ŽIV/AIDS profilaktikos priemones, kontroliuojant ŽIV, hepatitų, tuberkuliozės, kitų infekcijų plitimą įstaigoje nuteistieji buvo tiriami dėl ŽIV infekcijos, sifilio, buvo supažindinti su lytiškai plintančių infekcijų profilaktika ir apsisaugojimo priemonėmis, ŽIV perdavimo būdais. Vykdamas nuteistųjų švietimą priklausomybės ligų prevencijos, gydymo ir reabilitacijos klausimais organizuojamos paskaitos

narkomanijos prevencijos klausimais, užsiėmimai pagal programas, susijusias su narkomanijos prevencija, individualūs pokalbiai, filmų demonstravimas, asmeninės konsultacijos, pateikiama informacija lytiškai plintančių ligų profilaktikos tematika, nuolat buvo teikiamos konsultacijos minėtais klausimais Sveikatos priežiūros tarnyboje.

Per ataskaitinį laikotarpį pataisos namuose Sveikatos priežiūros tarnybos specialistai ištyrė 450 nuteistųjų dėl tuberkuliozės, 715 – dėl ŽIV/AIDS ir dėl lytiškai plintančių ligų. Per ataskaitinį laikotarpį nediagnozuotas nei vienas užsikrėtimo ŽIV įstaigoje atvejis.

Nuteistiesiems organizuotas susitikimas su Užkrečiamų ligų ir AIDS centro darbuotojais ŽIV/AIDS tema, lytiškai plintančių ligų ir kitų užkrečiamų ligų prevencijos, profilaktikos ir gydymo klausimais. Susitikime su nuteistaisiais dalyvavo Laisvės atėmimo vietų ligoninės Užkrečiamų ligų kabineto vedėja Julija Rakickienė.

2014 m. gruodžio 1 d. įstaigoje buvo organizuotas renginys Pasaulinei AIDS dienai paminėti. Renginyje dalyvavo nuteistieji, kalbėjo šeimos gydytoja Eleonora Mirzojan, buvo rodomas filmas „AIDS profilaktika“.

Sveikatos priežiūros tarnyboje nuolat suteikiama informacija nuteistiesiems apie infekcines ligas, skaitomos paskaitos. Nuolat atnaujinami informaciniai stendai, kuriuose patalpinta informacija apie aktualias sveikatos problemas, Pacientų teisių ir žalos atlyginimo įstatymas ir kita medicininė informacija. Per ataskaitinį laikotarpį, pas šeimos gydytoją nuteistieji lankėsi 6411 kartus. Iš jų dėl ligos - 6103. Pas odontologą – 1350 kartų. Pas psichiatrą – 701 kartų, iš jų dėl ligos – 683. Eilę metų dominuoja kvėpavimo takų ir virškinimo sistemos ligos. Sveikatos priežiūros tarnyboje esančioje laboratorijoje atlikta 5380 hematologinių tyrimų, iš jų bendras kraujo tyrimas – 1080, gliukozės kiekio kraujyje nustatymas – 1150, bendras šlapimo tyrimas – 1089. Serologiškai ištirta 715 nuteistųjų dėl sifilio ir ŽIV – AIDS. 2014 metais 433 nuteistieji tirti dėl narkotinių medžiagų nustatymo, 224 nuteistajam tyrimo rezultatai teigiami. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo ištirta fliuorografu 450 nuteistųjų.

2014 metų pabaigoje Vilniaus pataisos namuose buvo laikomi 19 nuteistųjų, kuriems nustatytas darbingumo lygio netekimas. Šiems nuteistiesiems reikalingas papildomas dėmesys bei lėšos.

Direktorius

Arvydas Ižička